

AKTUALNO Vprašanje

Dne 13. in 14. septembra bo v Celju VI. kongres Ljudske mladine Slovenije. Iz kranjskega okraja odhaja na kongres 44 delegatov. Da bi zvedeli, kako je gorenjska mladina pripravljena na ta pomembni dogodek, smo se obrnili za pojasnilo na Okrajni komite LMS Kranj in prejeli tale odgovor:

"Zadnje dni junija je bil v Gozd Martuljku plenum Okrajnega komiteja, na katerem smo sprejeli naloge mladinskih organizacij za zimsko obdobje in se domenili tudi za kongresne

priprave. Na vseh osmih seminarjih, ki so bili letos v Gozd Martuljku, smo seznanili mlade obiskovalce s tematiko, ki jo bo obravnaval kongres. Delegati za kongres so bili izvoljeni 24. julija. Takoj po izvolitvi so začeli obiskovati osnovne organizacije LMS, kolikor pa jim to ni bilo mogoče v času dopustov, so navezali stike z vsemi organizacijami v septembру. Ti tovariši so pripravili za kongres tudi razne analize; osemajst jih namerava sodelovati v razpravi. Govorili bodo o problemih mladih učiteljev, o sodelovanju mladine v družbenem upravljanju, o kulturnem in zabavnem življenju mladine ipd. Mnoge mladince smo letos tudi na taborjenjih seznanili s pomenom kongresa. Na Jesenicah je tovarniška organizacija LMS sklicala posvetovanje vodstev mladinske organizacije iz večjih podjetij, da so se skupaj pomenili o pripravah na kongres in obenem tudi o volitvah v ljudske odbore. V dneh kongresa bodo imeli organizacije LMS svečane sestanke, medtem ko se bo mladina v večjih krajih zbrala na zborovanjih."

TE DNI PRED ZBORI VOLIVCEV

OBRAČUN ObLO NA JESENICAH

Občinski ljudski odbor Jesenice je imel v torem, 10. t. m. svojo redno 35. sejo. Kot prvo so odborniki razpravljali o poročilu Občinskega ljudskega odbora, ki je pravzaprav njihov obračun o delu v zadnjem letu in tudi obračun celotne dejavnosti v času obstoja njihove komunalne skupnosti.

Zlasti jami je bila živahnina dejavnost v tem kotu Gorenjske. Skupno je bilo porabljenih proračunskih sredstev več kot za 134 milijonov dinarjev. Ker pa dohodki lani niso dosegli predvidene vsote, je nastal primanjkljaj za 9 milijonov in 336.000 dinarjev, ki seveda obremenjuje letošnja proračunska sredstva oziroma posamezne skladne. To se je zlasti zgodilo, ker je občina morala prevzeti nekatere nepopravljene obveznosti iz prejšnjih let, kot n. pr. adaptacijo hotela »Korotan« na Jesenicah, nabavo cestnega valjaria, pokritje izgube likvidiranih podjetij »Mizarstvo« v Koroški Beli, »Čevljarna« na Jesenicah itd.

KAJ BO S ŠOLAMI?

Na seji so odborniki govorili tudi o pomanjkanju šolskih prostorov. To zlasti velja za Jesenice, kjer več otrok za prvi razred na začetku sedanjega šolskega leta sploh niso mogli sprejeti v pouk. Volivci, zlasti starši prizadetih otrok, bodo gotovo zahtevali pojasnila o tem vprašanju na sedanjih zborih volivcev.

Kot predvidevajo se bo stanje popravilo, vsaj za silo, kajti prostori v bivšem otroškem vrtcu bodo kmalu urejeni in vsi otroci bodo lahko hodili v šolo. Seveda se šolski pouk na Jesenicah nadaljuje v treh izmenih, kar dokazuje težko stanje s šolskimi prostori.

Kot je bilo pojasnjeno, so že pred meseci poslali v odobritev pristojnim organom v Ljubljano tudi projekt za gradnjo velike šolske stavbe. Lokacija je določena na lepem mestu blizu centra in tudi denar za gradnjo je že zagotovljen. V tej stavbi bosta dve šoli — osemletki za 1500 učencev. Seveda bo gradnja takega velikega poslopja trajala več let in bi predvidoma prišla v poštev šele v šolskem letu 1960/61. Takrat, kot predvidevajo, bi šole omogočili na jeseniških šolah dve izmeni učenja, kajti število otrok vsačko leto narašča.

Za sedanjo težavo, da je ostalo več otrok na začetku šolskega leta brez pouka, pa so bile poleg vseh drugih težav krive nekaj tudi nerodnosti. Če bi dve učiteljski stanovanji na šoli premestili v nove bloke in ta stanovanja preuredili v učilnice (kar bi bilo ob tesnejšem sodelovanju med občino in Zelezarno možno, kot so ugotovili na seji Občinskega ljudskega odbora), bi se bili izognili tej neprijetnosti, čeprav to ne bi rešilo problema. Tako so ugotovljali posamezni odborniki na seji.

O vsej teji pestri dejavnosti in napredku občine Jesenice kot tudi o problemu šolstva in drugih vprašanjih bodo te dni odborniki tolmačili in odgovarjali na zborih volivcev.

K. M.

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO X. ŠT. 71 — CENA DIN 10.—

Kranj, 13. septembra 1957

DRAGOCENO GRADIVO

Kako poteka analitska ocena delovnih mest na Gorenjskem

Na območju kranjskega okraja pripravlja 62 podjetij analitično ocenitev delovnih mest. V vseh podjetjih so delavski sveti imenovali komisije, v večjih tudi podkomisije po obratih, ki bodo morale opraviti veliko delo. Žal pa nekaterim članom teh komisij v posameznih podjetjih niso zagotovili pogojev, da bi se nemoteno posvetili svoji nalogi. Ce bodo hotele naloge do roka opraviti, bodo nekatere komisije morale delati bržkone tudi nadurno.

Delo pri analitični oceni delovnih mest je dejano na več faz. V prvi je potrebno popisati in opisati vsa delovna mesta, v drugi opraviti analizo in stopnjevanje delovnih mest, v tretji pa točkovanje. Razen štirih podjetij v kranjskem okraju (Iskra Kranj, Kemična tovarna Podnart, Alka Duplje in Avtopromet Kranj) so vsa prvo fazo že končala.

Delo pri analitični oceni delovnih mest je dejano na več faz. V prvi je potrebno popisati in opisati vsa delovna mesta, v drugi opraviti analizo in stopnjevanje delovnih mest, v tretji pa točkovanje. Razen štirih podjetij v kranjskem okraju (Iskra Kranj, Kemična tovarna Podnart, Alka Duplje in Avtopromet Kranj) so vsa prvo fazo že končala.

Niso bili redki primeri, da so anketiranci pri opisu svojega dela navajali tudi to, da imajo prenizko plačo. V nekaterih podjetjih so anketo celo opustili (Iskra Kranj, Niko Zelezniki, Inteks Kranj, Sava Kranj delno, Podjetje za vzdrževanje prog Jesenice). V Zelezarni na Jesenicah so opravili anketo že leta 1954, zato so smatrali, da sedaj ni potrebno. Uspeh ankete je bil v veliko primerih nedovolj ravno zaradi nezadostnega pojasnjevanja namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo predvsem na akcije preko sindikalnega aktivista, ki pa ne sežejo do vseh delavcev. Počelo pa je z nezadostnim pojasnjevanjem namena in poteka dela analitične ocenitve članom kolektivov. Vzroke za neuspeh je treba iskati tudi v slabem sistemu dela nekaterih sindikalnih podružnic, ki opuščajo direkten stik s članstvom in se omejujejo pred

TE DNI PO SVETU

△ V tork ob 10. uri dopoldne je s posebnim letalom prispeva v Beograd delegacija CK Poljske združene delavske partije in vlade LR Poljske. Delegacijo vodita prvi sekretar Poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka ter član Politbiroja CK Poljske združene delavske partije in predsednik poljske vlade Jozef Cyrankiewicz. Na zemunskem letalu je visoke gošte sprejel predsednik republike Josip Broz-Tito s političnimi in državnimi funkcionari, generali JLA, ter javnimi in kulturnimi delevci.

△ Najtopleje pozdravljena od navzočih, sta se Wladislaw Gomulka in predsednik Tito v spremstvu generalnega podpolkovnika Milana Žežela odpeljala z letalca v odprom avtomobilu predsednika republike. — Nad 300.000 Beograjanov, ki so stali vzdolž vse poti, je navdušeno pozdravljalo poljske goste in predsednika republike Tita. Na tisoče poljskih in jugoslovanskih zastav in brezstevilnih šopki cvetja so se dvigali v pozdrav gostom in predsedniku Titu. Gostje so odšli na Dedinje, kjer bo za časa bivanja v naši državi njihova rezidenca.

△ Poljska partiska in vladna delegacija je prispeva v Ljubljano včeraj zjutraj. Na ljubljanski postaji so jo sprejeli naši najvidnejši politični in javni delavci. Poljski gostje so se ob 8.30. uri odpeljali z železniške postaje v vilo »Pod rožnik«, od tam pa v Litostroj, kjer je bilo ob 10. uri veliko zborovanje. Vzdolž vse poti so drage goste iz Poljske množice prebivalcev navdušeno pozdravljale. Po obisku na Okrajinem ljudskem odboru Ljubljana so poljski voditelji obiskali grobničo narodnih herojev, nato pa odšli v palačo Izvršnega sveta Slovenije, kjer je bilo slavnostno kosilo. Popoldne so si ogledali Postojnsko jamo.

△ V vrsti zdravie, ki so bile izmenjane ob bivanju poljske partiske in vladne delegacije v naši državi med gosti in našimi političnimi in državnimi voditelji, je prevladovala ista misel: za vsako ceno je treba ohraniti in okrepliti trajno prijateljstvo s poljskim narodom, ki so mu zgodovinski dogodki odmerili podobno usodo, kakor narodom Jugoslavije, in ki si je moral z velikimi žrtvami prizorit svobodo in neodvisnost.

KAKO POTEKA ANALITSKA OCENA DELOVNIH MEST

(Nadaljevanje s 1. strani)

boraču popisa in opisov priložena tudi organizacijska shema gospodarske organizacije. Strokov. združenja imajo nalogu kontrolirati, ali jo elaborati vsebujejo in kakšna je.

Težave nastajajo tudi v podjetjih, ki so v razvoju ali pa v podjetjih, ki so ravno v rekonstrukciji in sicer zaradi težnje, da bi opisovali stanje, kakršno se predvideva, ne pa kakršno dejansko je. Včasih povzroča težave že sama opredelitev delovnega mesta, posebno še določanje potrebnega šolskega znanja in prakse, pri čemer se še vse premalo določeno izhaja iz profila industrijskega delavca. Podjetja se spričo roku tudi vse prepočasi lotevajo analize in stopnjevanja delovnih mest. Vsako oklevanje in zavlačevanje pa se bo maščevalo.

V Zelenarni na Jesenicah so po sistemu, ki je enoten za vse zelenarne, že v celoti končali analitično ocenitev delovnih mest in se že pripravljajo na razpravo o kolektivu. Delo samo je odkrilo celo vrsto problemov, z njihovim urejanjem bo imel organizacijski oddelek podjetja polne roke dela. Sploh pa bodo koristi tega obsegnega dela odvisne v podjetjih od tega, koliko bodo sistematično uporabljali njegove ugotovitve in rezultate, da ne bo dragocen material obležal le v predalih.

Ciril Bren

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA, OB PONEDELJIKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

kratko, vendar zanimivo

STEVILEN OBISK MUZEJA NA BLEJSKEM GRADU

Odkar so odprli muzej v prostorih blejskega gradu, so si razstavne prostore ogledali mnogi domači in tuji izletniki, pa tudi domačini z Bleda in okolice. Petim doslej obnovljenim prostorom v prvem nadstropju gradu, ki so jih odprli javnosti 21. julija, so jo pridružila še grajska kapela z obnovljenimi freskami iz 17. stoletja.

V prihodnosti nameravajo razširiti splošni del muzeja tudi na pritlične prostore. Seveda pa je vso delo odvisno od novih finančnih sredstev, ki pa jih blejska občina sama ne zmore.

Dosedanjna restavratorska dela je vodil arhitekt Bitenc ob podpori ravnatelja Narodnega muzeja in drugih sodelavcev.

LEPŠE ULICE V KAMNIKU

Odkar je skrb za čistočo v

mestu zaupana ženskim čistilskim, so Kamničani bolj zadovoljni z oskrbovanjem glavnih ulic. Pri čistoči mesta pa morajo sodelovati tudi prebivalci. Čeprav po mesti ni košarica za odpadke, bi moral meščani še bolj paziti, da ne mečejo odpadkov po tlaku. Tudi je brivnic in mesarij bi moral odpadno vodo bolj obzorno vlivati v jaške, da ne odteka po cestnem tlaku.

KOROŠKI MLADINCI BODO PRIŠLI NA OBISK

Dne 21. septembra bo prišla na Gorenjsko skupina 15 mladincov in mladink s Slovenske Koroške, ki jih je povabil sem OK LMS Kranj. Za tradicionalni Krajci bal v Bohinju bodo gostje pripravili poseben program. Naši mladinci se bodo z njimi domenili za nadaljnje stike; v prihodnjem letu jih nameravajo povabiti tudi na seminarje v Gozd Martuljku.

KRAJNSKI PLANINCI V PRENJU V BOSNI

Te dni je odšla skupina kranjskih planincev v planine Prejnje v Bosni. V tem bosanskem pogorju se bodo zadrževali nekaj dni. Kranjski planinci so odšli v te planine namenom, da bodo polčili na planini Prejnji v višini 2.000 m novo spominsko ploščo kranjskima alpinistkama Adi Modic in Mariji Hribar, ki sta se 19. avgusta 1949. leta na tej planini smrtno ponesrečili.

NESREČA PRI TOMEOLI

V nedeljo je bila na Duplici pri Kamniku tombola, ki jo je priredila domača »Svoboda« ob nedogrjenem kulturnem domu. Nekaj ljudi je spremljalo igro z oken doma, pri čemer je 8-letna Martina Novak iz Kamnika padla z nezavarovanim stonjem 4 metre globoko na betonski tlak. Nezavestno so odpeljali v Zdravstveni dom Kamnik, nato pa v bolnišnico v Ljubljano.

LJUDJE IN DOGODKI
NOVA POLJSKA

Trinajst let svobodna Poljska gradi, ustvarja in razvija svoje proizvodjalne sile. V tej kratki povojni dobi je Poljska obnovila porušeno deželo, zacelila vojne rane, ki so bile na Poljskem najhujše, namesto požgane prestolnice zgradila novo Varšavo, razvila močno industrijo, petkrat večjo ed prevojne...

Poljski narod je v teh letih zaznamoval temeljne družbene in gospodarske spremembe: od nacionalizacije industrije in agrarne reforme do uvedbe planiranega gospodarstva.

Toda vsem tem novim odnosom je pravo socialistično vsebinsko vtisnil še lanski oktober, ko je VIII. plenum Združenje delavske partije Poljske na čelu z Gomulko prelomil z birokratiko, stalinistično prakso in spravil graditev socializma v deželi na demokratični in humanistični kolesnice. Poljska je začakala po lastni poti v socijalizmu.

DEŽELA

Y nepregledni ravnini med Karpatiškim pogorjem in Baltiškim morjem na področju dveh velikih rek Odre in Visle je v desetem stoletju nastala prva poljska država. Tedaj je merila le kakih 100.000 kv. km, pozneje pa se je spreminala, širila in spet manjšala. Sredi 15. stol. je dosegla največji obseg, saj je merila nad milijon kv. km. Med obema svetovnima vojnoma je štel 388.000 kv. km, danes pa obsegajo 311.000 kv. km površine.

Spremembu po vojni je bila posledica sporazuma med SZ, ZDA in Veliko Britanijo, sklenjenega v Berlinu 1945. leta. Po tem sporazumu je Poljska del vzhodnega ozemlja odstopila SZ, na zahodu pa je dobila 103.000 kv. km novega ozemlja — Zgorje in Spodnje Slezijo.

POLJSKO PORURJE

Slezija je danes osrčje poljske industrije. V tem hribovitem jugu Poljske proizvaja 90% poljskega premoga, 50% električne energije, nad devet desetih vsega železa in skoraj vse ostale kovine. Tu je skoraj polovica vse poljske kemične in tekstilne industrije in znaten del proizvodnje cementa. Spričo podobnosti z najrazvitejšo nemško industrijsko pokrajino imenujejo Slezijo zato »Poljsko Porurje«.

ZEMELJSKA BOGASTVA

Poljska ima velika in pomembna rudna bogastva. Poglavljen je vsekakor premog. Izkopljeno ga blizu 100 milijonov ton letno in je to glavni izvozni artikel. Dežela ima tudi dosti naftne, metana in železa. V manjših količinah pa kopljeno cink, svinec in bakter. Nedavno se na Poljskem odkrili tudi velikanske sloje žvepljenih rudnin. Začeli jih bodo izkoristiti v povečani obsegu v bližnji prihodnosti, ko bodo v Tarnobregu zgradili velikanski kombinat za predelavo žvepla.

Eden največjih objektov sodobne poljske industrije, ki so ga zgradili v povojnem času, je Nova Huta, veliki metalurški kombinat. Nova Huta s proizvodnjo 5 milijonov ton jekla letno, je velik uspeh socialistične graditve na Poljskem in zato največji ponos poljske industrije.

KMELIJSTVO

Vzlic znatnemu porastu industrije je Poljska še vedno pretežno agrarna dežela. Njeni glavni pridelki so krompir, sladkorna pesa, lan in komopija. Polovica vso orne zemlje pa je zasevana z glavnimi žitaricami — ržjo, pšenico in zobo. Dežela je bogata tudi z gozdovi in vsemi drugimi gozdnnimi in kmelijskimi pridelki, razen s sadjem in vinom.

Za novo vodstvo je zdaj značilna nova kmelijška politika, ki se opira na razmah samoupravnih oblik vaškega zadružništva. Zadruge sedanjega tipa pa temelje na izrecni prostovoljni vključitvi kmeljev.

GOSPODARSKI POLOŽAJ

Klub nedvomnemu napredku v povojnih letih pa so nove družbene sile po lanskem oktobru pododelale precej neucrenej gospodarski položaj. Zato je moral novo vodstvo ZDPP in vladu nemudoma začeti z novo gospodarsko politiko, z decentralizacijo družbenega in gospodarske življenja, da bi dal večji razmah in omogočili nadaljnji napredek Poljske. Cedaže večjo pozornost posvečajo povečanju proizvodjalnih sil, hkrati pa znatno skrbijo za porast živiljenjsko ravni delovnega ljudstva. Vse to obsega tudi novi petletni načrt, sprejet 1. 1956.

Se lani in v začetku letosnjega leta težki gospodarski položaj se

je zdaj ustalil, razmire pa že dovoljujejo nadaljnji napredek poljskega gospodarstva.

V prvem polletju letos so znatno prekoračili plan industrijske proizvodnje, kmetijstvo pa čedlje močnje zalaga trg s svojimi pridelki. Z zvišanjem plač se potrošnja prebivalstva dviga, dasi še vedno primanjkuje nekaterih izdelkov.

PREBIVALSTVO

Danes šteje Poljska ljudska republika kakih 28 milijonov prebivalcev. To je nekaj milijonov manj kot pred vojno. Poljska je namreč medtem doživel znatno ozemelske spremembe, med drugo svetovno vojno pa je izgubila nad 6 milijonov ljudi. Danes število prebivalstva stalno raste, saj je tod naravni prirastek prebivalstva najvišji v Evropi. Kakih 45% prebivalstva živi v mestih, 55% pa na podeželju.

POLITIČNA UREDITEV

Poljska je administrativno razdeljena na 19 vojvodstev. Prešolnica države in hkrati največje mesto je Varšava. Šteje nad milijon prebivalcev.

Vrhovno oblast ima ljudska skupščina, ki ji na Poljskem pravijo Sejm. Sejm voli Državni svet in imenuje vlado.

Važni elementi poljske poti v socialistem, ki so se očrtili med lanskim Oktobrom, pa so ljudski svet, delavski svet in delavska samouprava.

SODELOVANJE Z JUGOSLAVJACI

Prav ti novi elementi v poljski socialistični stvarnosti znano zbljujejo poljsko in jugoslovansko socialistično gibanje. Ne zato, ker bi morda kdor koli hotel drugemu usiliti lasten recept za graditev socializma, pač pa prav zato, ker obe deželi strogo spoštujeta enakopravnost in neodvisnost v medsebojnih odnosih.

Poljska zunanjša politika temelji na podobnih temeljih kot jugoslovanska: na utrditi miru v svetu, odstranjevanju mednarodne napetosti, prizadevanju k razorezitvi in sodelovanju z vsemi državami ne glede na njihovo družbeno ureditev.

To podobno črto v razvoju in v stališču Poljske in Jugoslavije pa so najboljši temelj za nadaljnje plodno medsebojno sodelovanje.

MARTIN TOMAZIC

naša kronika

PLENUM OKRAJNEGA KOMITEJA LMS KRANJ

V pondeljek, 9. septembra je bil v Kranju plenum Okrajnega komiteja LMS Kranj, na katerem je član predsedstva OK LMS Franc Horjek govoril o vlogi in nalogah mladine pri razvijanju komunalnega sistema. V razpravi je bilo največ govora o vzrokih za nezanimalne mladine za zbole volivcev, o delu mladino v svetih, o njihovih nalogah v zborih proizvajalcev in o pripravah na volitve v ljudske odbore. Udeleženci so nadalje tudi ugotovili, da v nekaterih občinah še vedno podcenjujejo mlade ljudi, da o njih sicer mnogo govorijo, ko pa bi jim bilo v praksi treba zaupati odgovorne naloge, tega ne pravijo.

V OBČINI ŽELEZNKI JE 12 KRAJEVNIH ODBOROV

V članku »Krajenvi odbor — vir pobud«, ki smo ga objavili v 60. številki »Glasu Gorenjske« smo pomotoma napisali, da v občini Železniki nimajo krajevnih odborov. V tej občini, čeprav razmeroma majhni, imajo namreč kar 12 krajevnih odborov; s tem popravljamo neljubo pomoč.

PRIPRAVE ZA VOLITVE V OBČINSKI ZBOR

PROIZVAJALCEV NA BLEDU

Na zadnji seji Občinskega sindikalnega sveta Bledu so člani razpravljali o pripravah na volitve v občinski zbor proizvajalcev. Da bi politični priprave po podjetjih potekale kar uspešneje, so željili posebne politične štabe, ki delovnim kolektivom pojasnjujejo vlogo in pomen zborov proizvajalcev. Upravnim odborom sindikalnih organizacij je med delovnimi kolektivi uspelo vzбудiti zanimanje za nove kandidate, o katereh živahnno razpravljajo.

Od 12. do 18. septembra bodo imeli predvolilne sestanke. V zbor proizvajalcev bodo na Bledu izvolili 28 odbornikov, 24 v industrijsko skupino, 4 pa v kmetijsko.

PRED ZBORI VOLIVCEV NA BLEJSKI OBČINI

Po vseh in naseljih blejske občine, kakor v Ribnem, na Bohinjski Beli, v Podhomu, s Sp. in Zg. Gorjah, v Zasipu, na Rečici, v Zagoricih, na Mlinem in v Gradu so bila pretekli petek in soboto predvolilne zborovna množičnih organizacij. Povsod je bil obisk kar dober. Poletični aktivni so na teh posvetovanih razpravljalni o kandidatih in se pripravili na zborov proizvajalcev. Na posebnih sestankih, ki jih bodo sklicevali še pred zbori volivcev in kasneje ter na zborih volivcev bodo pojasnjevali občanom dosedanje uspehe, dosegene na področju gospodarske in komunalne dejavnosti, hkrati pa bodo obravnav

VZPON LOŠKEGA GOSPODARSTVA

V obdobju 1953–1957 je loško gospodarstvo napravilo občuten korak naprej, predvsem zato, ker je prešlo iz administrativnega načina v samoupravni sistem. Tako vedno več ljudi neposredno sodeluje pri upravljanju podjetij. Delavskih svetov je v občini 9 s 215 članji. Prav tako se je močno razvil komunalni sistem: v občinskem ljudskem odboru, v krajevnih odborih, raznih svetovih in komisijah sodeljujeta 902 državljana.

Hkrati s povečevanjem pristojnosti pa je rastla tudi materialna baza občine, ki jo poleg proračuna (315 milijonov) predstavljajo razni skladki: za investicije (113,5 milijonov), stanovanjsko izgradnjo (132 milijonov) in cestni sklad (okoli 1 milijona).

Na vseh področjih se je občinski ljudski odbor dokaj trudil, da bi v občini povečali proizvodnjo, posebno za dvig življenjske ravni občanov. Tako je bilo v omenjenem obdobju uporabljenih 1 milijarda 421,5 milijonov v celoti za naložbe v gospodarstvu (551.044.000), za družbeno potrošnjo (663.896.000), za proračunsko potrošnjo (158.670.000) in objektne kulture organizacij in društev (48 milijonov). Med večjimi objekti bi omenjali predvsem novo gimnazijo poslopje, Dom ZB, Kulturni dom v Retečah, Dom na Lubniku in obnovu obeh gasilskih domov v mestu. V družbeni standard je bilo vloženih precej sredstev, tako (v zaokroženih zneskih) za prosveto in šolstvo 89,5 milijonov, za socialno skrbstvo 30 milijonov, za zdravstvo 14 milijonov, za štipendije 3 in za dotacije družbenim organizacijam 22,5 milijonov.

Fizični obseg proizvodnje v socialističnem sektorju se je povečal od 1. 1953 do 1957 za 33%, vrednostni obseg pa za 36%. Med posamezni pačnogami je nedvomno največji porast doseg gradbeništvo (za 334% ali vrednostno od 31 milijonov v letu 1953 na 68 milijonov v I. polletju 1957). Močno je porastel tudi promet (za 256% ali od okoli 28 na okoli 50 milijonov), nadalje trgovina za 52%, obrt za 76%, KZ za 6 odstotkov itd. Narodni dohodek se je povečal na glavo prebivalca od 73.000 na 122.000 din, kar predstavlja tekstilna industrija. Uvajanje novih kapacet in povečanje strojnega parka bo Gorenjska predilnica povečala svojo proizvodnjo. Stalen izvoz svojih izdelkov si je zagotovilo podjetje Šešir, ki pa dela v zastrelih obratih in z lastnimi opremo. Priprave za gradnjo nove tovarne se bodo intenzivno nadaljevale. Odeja, tovarna prešiših odej, ima v načrtu nove prostore, kamor bo postavila nove nabavljene stroje. V zadnjih letih se je močno uveljavilo gradbeno podjetje Tehnik, ki je v primerjavi z letom 1953 štirikrat povečalo svoje kapacitete ter je kos tudi večjim gradnjam (Tovarna Niko v Železnikih). V Loki gradi avtobusno postajo, novo moderno kinodvorano, stanovanjske bloke itd., dela pa tudi drugod (Piran). Podjetje Transturist je v stalnem porastu in razpolaga že s 13 avtobusi in 11 kamioni.

Znaten napredok je dosegla kovinska industrija. Podjetje Motor je zgradilo novo livanino in prostor za proizvodnjo hladilnikov, s katerimi se uveljavlja tudi v inozemstvu. Strojno podjetje se je v začetku leta preselilo v nove prostore na Trati, prav tako tudi Pilarna v Retečah. Zaradi rastočih potreb ima leta velike možnosti razvoja. V nadaljnji perspektivi je koncentracija podjetij kovinske stroke, kot se je to začelo že pri lesni: iz bivšega LIP, Jelovice in Tovarne furnirja v Bodovljah se je razvil polmemben Medzadržni lesni kombinat Jelovica, ki vedno bolj prehaja iz polfinale v finalno proizvodnjo, v katero bo vloženega več dela in bodo večje možnosti za nadaljnje zaposlovanje delovne sile. Sledi ko prej se bo moral priključiti še Gradis, ki ima sedaj centralo v Ljubljani. Najmočnejša gospodarska panoga bo tudi za naprej predstavljala tekstilna industrija. Uvajanje novih kapacet in povečanje strojnega parka bo Gorenjska predilnica povečala svojo proizvodnjo. Stalen izvoz svojih izdelkov si je zagotovilo podjetje Šešir, ki pa dela v zastrelih obratih in z lastnimi opremo. Priprave za gradnjo nove tovarne se bodo intenzivno nadaljevale. Odeja, tovarna prešiših odej, ima v načrtu nove prostore, kamor bo postavila nove nabavljene stroje. V zadnjih letih se je močno uveljavilo gradbeno podjetje Tehnik, ki je v primerjavi z letom 1953 štirikrat povečalo svoje kapacitete ter je kos tudi večjim gradnjam (Tovarna Niko v Železnikih). V Loki gradi avtobusno postajo, novo moderno kinodvorano, stanovanjske bloke itd., dela pa tudi drugod (Piran). Podjetje Transturist je v stalnem porastu in razpolaga že s 13 avtobusi in 11 kamioni.

Med obrtnimi podjetji je predvsem omeniti podjetje ELRA, ki zaposluje predvsem žensko delovno silo, ki jo je sicer teže zaposliti. Mersarsko podjetje OZZ in Mesnilo. Prvo je že zgradilo nov moderen lokal, drugo pa ga ima v načrtu v novi tržnici. Seveda bo občinski ljudski odbor nujno moral preurediti klavnicu. Podjetje Kroj se je razvilo iz majhne delavnice v večje obrtno podjetje, ki je usmerilo svojo proizvodnjo tudi na konfekcijo, za katero bo odpri svojo trgovino. Obrtno kovinsko podjetje na Poljanski cesti pa namerava poleg svoje delavnice odpreti še delavnico za popravljanje koles. Mlinško podjeje na Trati, kamor spada tudi obrat Testenine v Loki, je povečalo svojo proizvodnjo od 20 na 40 vagonov mesečno. Občuten je bil napredok tudi v kmetijstvu tako v socialističnem in zadružnem kakor tudi v privatnem sektorju.

PREDVOLILNA DEJAVNOST

Jesenški kandidati NA REŠETU

Občina je razdeljena na 19 volilnih enot. Zbor volivev bodo v zadnjih volilnih enotah že končani v petek, 13. t. m. Prvi zbor volivev je bil preteklo soboto v gorski vasici Planina. Udeležba je bila zelo dobra. Celo iz podlругo uro oddaljenega naselja Planina pod Golico, so se volivci udeležili polnoštivo svojega zboru volivev. Od novega odbornika želi med drugim udi pomoč v borbi proti krompirjevemu raku. Krompir je za njih glavni kmetijski pridelek in hkrati tudi prehrana. Bolezen raka pa se je na tej kuluri toliko razširila, da so kmetje resno zaskrbljeni.

Na zboru volivev so zbrali dva kandidata: kmeta Franca Klinarja in delavca Martina Žvabu.

Na zboru volivev, ki so se dni predvideni, so se pripravili odborniki, ki bodo volivcem tolmačili dosedanje delo Občinskega ljudskega odbora in probleme, ki bi jih bilo treba reševati.

Novi občinski odbor Jesenice bo štel skupno 74 članov: 37 v občinskem zboru in 37 v občinskem zboru proizvajalcev. Tako se bo skupno število odbornikov povečalo za 34 članov, kajti dosedjanji ObLO šteje le 40 članov.

Dasi te dni, ko so še v teku zbori volivev, (ker ljudje še izbirajo kandidata), še ni moč predvidevati rezultatov, se vendar že kaže težnja za čim več novih odbornikov. Samo takih 10 sedanjih odbornikov (od 40) predvidevajo na kandidatnih listah. Se pravi, da bo izvoljeno približno 64 novih odbornikov, kar je pozitivno.

K. M.

A. C.

ODPRLA VRATA OSEMLETK

Dne 5. septembra so se odprla vrata naših učnih zavodov in v šolskih poslopijih se je spet razlegel veseli džiaški smeh in direndaj. Pričelo se je novo šolsko leto, ki prinaša marsikaj novega tako v organizacijskem, kakor učnem pogledu v nižjih razredih obveznih šol. Zato so to pot v velikem številu spremiljali učence tudi skrbni očetje in matere, da bi dognali, komu bodo letos izročili otroke v varstvo in uk.

Pretirano zaskrbljeni so bili zlasti nekateri starši – intelektualci, ki so se šolali v nekdanjih gimnazijah, a so hote ali nehoti preslišali načela in upravičenost šolske reforme ter so zato dvomili o vrednosti novih osemetletnih šol. Po njihovih izjavah je bila c. k. gimnazija za časa Avstrije najboljša šola, katero je svet dodelil videl. Čeprav so ti pojavi osamljeni, kažejo vendarle nerazumevanje sedanjih vzgojnih in učnih načel in potreb ter dokazujejo zastarelost mišljenja tistih, ki misljijo, da imajo zvrhano mero sodobnega razgleda. Prav tako menijo, da so bili ti organizacijski ukrepi izvedeni samo v kranjskem okraju ter so zato šolsko reformo označili za poskusnega zajčka v tem nepremišljenem okraju, oziroma okrajnem šolskem vodstvu.

Da jih prepričamo o nasprotnem, bomo v naslednjih staveki citirali sklep republiškega Sveta za šolstvo: sklep 6. redne seje Sveta za šolstvo ZRS dne 2. 7. 1957 se glasi:

1. V krajih, kjer imamo samostojne osnovne šole in samostojne nižje gimnazije kot višjo stopnjo obveznega šolanja, naj se po možnosti združita obe šoli v osemetletno z enotnim vodstvom ter enotnim upravnim in finančnim poslovanjem v pričetku šolskega leta 1957-58.

Da jih prepričamo o nasprotnem, bomo v naslednjih staveki citirali sklep republiškega Sveta za šolstvo: sklep 6. redne seje Sveta za šolstvo ZRS dne 2. 7. 1957 se glasi:

Tudi mladina v Cerklijah se marljivo pripravlja na VI. kongres Ljudske mladine Slovenije in na bodoče volitve v občinske ljudske odbore. Iz cerkljanske občine se bosta VI. mladinskega kongresa udeležila dva mladinci – delegata, le-ta pa že nekaj časa obiskujeta mladince v osnovnih organizacijah, kjer skupno obravnavajo problematiko in zbirata gradivo za VI. kongres. V preteklih dneh so imeli vse osnovne organizacije vaške mladine skupno s sekcijami mladih zadrževalnikov zborovanja in sestanke.

Vsa dosedanja mladinska zborovanja v tej občini so pokazala, da bo moral občinski ljudski odbor pokazati večje zanimanje za delo mladinske organizacije, še posebno pa velja to za tamkajšnje politične organizacije, ki ne moremo trditi, da kažejo do mladine kakšno posebno naklonjenost, kakor tudi ne do njihovega dela in napredka. To nam zgovorno kažejo tudi naslednji podatki. Občinski mladinski komite v Cerklijah je po občinskem predstavcu prejel oz. bo predvidoma prejel 10.000 dinarjev za celotno svoje poslovanje. Ker komite do sedaj

javilo gradbeno podjetje Tehnik, ki je v primerjavi z letom 1953 štirikrat povečalo svoje kapacitete ter je kos tudi večjim gradnjam (Tovarna Niko v Železnikih). V Loki gradi avtobusno postajo, novo moderno kinodvorano, stanovanjske bloke itd., dela pa tudi drugod (Piran). Podjetje Transturist je v stalnem porastu in razpolaga že s 13 avtobusi in 11 kamioni.

Kolikor mi je znano, je večina okrajev v Sloveniji te sklepe uresničila. Kranjski okraj je šel korak dalje v tem, da je učence, ki so se hoteli letos vpisati v I. razred popolnih gimnazij, preusmeril na bližnje osemetletne šole. Po sklepu Republiškega sveta za šolstvo pa se bodo tako in tako v prihodnjem šolskem letu celotni nižji razredi (I.–IV.) teh gimnazij preosnovati v osemetletne šole.

Torej niso učenci v kranjskem okraju noben izjemni »poskusni zajček«, temveč so na boljšem v tem, da smo po večletnih skrbnih pripravah reformo dejansko pričeli uresničevati, kar bo samo v njihovo korist.

Brez dvoma se vsi, ki imamo opravka z obvezno šolsko mladino, zavedamo odgovornosti, ki smo jo sprejeli s prehodom na nov tip šolstva. Tu niso toliko važne zunanje organizacijske spremembe, kakor pa uvajanje novega duha in vsebine reforme pri všakodnevnom pedagoškem delu. In za to notranjo vsebino ne jamči nobena dosedjanja stavba in noben dosedjanji naziv šole.

V višjih razredih obvezne šole so v tem letu predpisani še stari gimnazialni učni načrti. Novi

učni načrt se pričenja uveljavljati v prvih treh razredih nižje stopnje in poskušno v nekaterih četrtih razredih. S tem se lotevamo, ne samo zunanje reorganizacije obvezne šole, temveč tudi jedra, spremenjene vsebine in načina dela. Idealno bi bil misliti, da bo pedagoški kader vsem novim zahtevam takoj kos. Tu je potrebna pridobitev vrste novih znanj, novih pogledov na družbo, otroka, na snov, vzgajne smotre itd. Važno je to, da smo ta proces uveljavili, izpolnjevali pa ga bomo s povečano odgovornostjo, pridostojno, poglabljaju v ideološko strokovno in pedagoško tvarino, z razvijanjem družbenega upravljanja v šolstvu, z izpopolnjevanjem materialnih osnov in podobno.

Vrata učnic in se torej odprla in sprejela trume za uk pripravljenih dečkov in deklic. V zapuščenih stavbah je zopet zahrumelo življenje z vso silovitostjo mladega, sproščenega človeka. V novih osemetletih šolah bomo oblikovali življenje v mlade osebnosti v korist skupnosti in vsakega posameznika. Morda bo tudi kaj napak (tudi v preteklosti je bilo tega dovolj), lotevamo pa se vendar svojega posla z najlepšimi ipi, da ne bo reforma samo mrtva črka, temveč resničen prehod k boljšemu znanju in kulturnej vzgoji učencev.

Pri tem potrebujemo vso podporo javnosti, ki naj se izkazuje v dobronomerni kritiki in opozarjanju na pomankljivosti, ki bi se morebiti pojavile med šolskim letom. Solska reforma ni samo stvar učitelja ali profesorja, temveč mora postati v pozitivnem smislu skrb celotne naše družbe.

BD

ŠOLSKA REFORMA NA JESENICAH IZ TEORIE V PRAKSO

Šolsko reformo, ki je bila na videz tudi v občini Jesenice le v teoriji, so začeli uresničevati. Z odlokom, ki je bil sprejet na seji občinskega ljudskega odbora pred dnevi, so uzakonili več reorganizacij v tem smislu. Ustanovljene so osemetletne šole v Kranjski gori, v Koroški Beli, na Jesenicah in Žirovnicah. V teh krajih so bile doslej nižje gimnazije oziroma osnovne šole.

Sveda so pred tem uredili potrebne priprave, zagotovili prostore, pedagoški kader itd., kar predstavlja marsikje velike ovire.

Na Jesenicah, n. pr., sta potrebeni dve osemetletni šoli.

Vendar so v sedanjem šolskem letu pripravili le eno. Velika potreba po osemetletni šoli je tudi v Dovjah, kjer je 240 učencev in samo 3 učilnice. Zato so več učencev višjih razredov moralni letos usmeriti na Jesenicce in delno v Kranjsko goro.

Hkrati s temi reorganizacijami se stalno trudijo za novi sodobni sistem učenja, za prilagoditev učnih načrtov in vsklopiljevanje zahtev reforme z obstoječimi možnostmi in pogoji.

K. M.

VOLILNO GIBANJE V KAMNIKU

Po pomoti smo zadnjih poročali o volilnem gibaju v Kamniku pod naslovom iz Tržiča. Brali so gotovo to sami opazili. Kamničani živo razpravljajo o kandidaturah. Povsed postavljajo za eno odborniško mesto po dva kandidata, pone-

kod pa celo po tri. V Kamniku bodo v dveh volilnih enotah, v mestu in na Grabnici, izvolili po dva odbornika. Tudi Mekinje so ena volilna enota, ki voli dva odbornika.

beležka

ŠOLA V CERKLJAH BO OSTALA BREZ ŠOLSKE KUHINJE

Na šoli v Cerklijah si že daleč pripravljajo, da bi dobili šolsko kuhinjo in da bi šolsko zgradbo nekoliko popravili. To zadevo so pred nedavnim obravnavali tudi na seji Občinskega ljudskega odbora Cerkle. Kljub prizadevanju nekaterih odbornikov večina ni bila za ureditev šolske kuhinje, kar bi bilo približno 40.000 dinarjev. Odborniki, ki so zagovarjali nasprotne mnenje, so to utemeljili s tem, da bi bila zaradi kuhične oškodovane cerkev. Kuhična bi bila nameč prizidana šoli in ta prizidek bi stal na zemljišču, ki je bilo včasih cerkevni last, a jo bilo že pred vojno izročeno šoli. Šola za sedaj še ni zakoniti lastnik tega zemljišča, ker ObLO še do danes ni uredil pravnega lastništva zemljišča. Ostala popravila na šoli je ljudski odbor obdaril in otroci imajo pouk že v prenevlenih prostorih.

č-an

GORENJSKI LOKI**ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA**

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Pravatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: preklic 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 190.

Najditevja svetlo modre jopico od dvodelno obleke, izgubljene v nedeljo popoldan od Predosej do Visokega, prosim, da jo vrne na naslov: Logar Stana, Goriča 19, Golnik ali sporoči svoj naslov.

Sporočam, da sem preselil svojo zobno ordinacijo iz Pojogninskega doma v Kranju v novo hišo na Zlatem polju. Ordinirati pričenim 16. septembra — Dentist Tomc.

Kupim dobro ohranjeno žensko kolo. Naslov v upravi lista.

Prodam športni otroški voziček. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam motorno kolo 350 cm ali zamenjam za javorjev, bukov ali drugi les. — Šutna 45, Zabnica.

Ugodno prodam elektromotor AEG 4.5 KM. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodamo 5-cevni radijski sprejemnik in električni gramofon. Informacije dobite v pisarni Hotel »Evropax«, Kranj do 20. t. m.

Iščemo trgovski lokal v Kranju. Najemnina po dogovoru. — Trgovsko podjetje »Elita« —

Sprejemem mizarskega pomočnika in vajenca. — Stele Franc, Gora 2, Komenda.

Mizarja za furniranata dela sprejemem takoj. — Polak Jurij, mizar, Družovka 42.

Za dan tombole v Kranju iščemo strežne moči. — »Stari Mayr«, Kranj.

Dva učitelja sprejmemo za učno ali vzgojno delo. Sprejmemo tudi vsakogar, ki je sposoben nadomestiti starše otrokom v domski zaščiti. Samsko stanovanje zagotovljeno. — Prehodni mladinski dom Preddvor.

Najditevju denarnice, ki mi jo je 8. septembra vrnil se iskreno zahvaljujem. — Luskovec.

Prodam stavbno parcele v Kranju ob glavnem cesti. Naslov v oglašnem oddelku.

Pri vinski kleti na Klancu so najdena očala v usnjarem etuiju. Dobijo se v naročniškem oddelku.

Kupim dobro ohranjeno peč za kopalnico. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod »dobro ohranjeno«.

Ugodno prodam manjši manufakturi in špecijski inventar primeren za trgovino ali skladiste. Naslov: Prešernova 1, I. nadstropje.

OBJAVE**STROJEPISNI IN STENO-GRAFSKI TEČAJI**

Društvo stenografov in strojepiscev v Kranju bo priredilo na Ekonomski srednji šoli začetniški in nadaljevalni strojepiski in stenografski tečaj. Prijava sprejema tajništvo Ekonomske srednje šole v Kranju, Tomšičeva 14/I do vključno 28. septembra 1957. Pričetek tečajev in ostale podrobnosti bodo objavljene na razglasni deski šole.

SEMINAR ZA MOJSTRSKE IZPITE

Obrtna zbornica okraja Kranj obvešča vse one pomočnike, ki namenljajo polagati izpit za obrtnega mojstra, da priredi v oktobru dnevnevi seminar iz teoretičnega dela mojstrskega izpita. Prijava je poslati pisno do 20. septembra.

VPIŠOVANJE V VIŠJO SOLO ZA TELESNO VZGOJO

Kandidati za vpis v I. letnik nai se zberejo dne 23. septembra ob 9. uri v prostorih šole na Taboru št. 13, kjer bodo zdravniško pregledani.

Dne 24. septembra ob 8. uri zjutraj se prične v prostorih šole

na Taboru št. 13 preizkušnja fizičnih sposobnosti kandidatov, ki obsegajo tek na 100 m, 1000 m (za žene 800 m), skok v višino, suvanje krogle (7,25 ali 4 kg), poljužno vajo na bradi, poljužen preskok čez konja oziroma kozo, plezanje po vrvi, spretnost v obvladanju žoge ter plavjanje.

Komisija bo predlagala sprejem v šolo na podlagi skupne ocene zmogljivosti in zdravstvenega stanja kandidatov.

Sprejeti kandidati se vpišejo takoj po opravljeni preizkušnji. Ob vpisu morajo predložiti spričevalo o opravljeni veliki maturi oziroma diplomo kakšne srednje strokovne šole.

Vpis za slušatelje II. in III. letnika se vrši ob 25. do 30. septembra. Naknadni vpis dovoli uprava šole samo na podlagi proušnje, v kateri je treba obrazložiti vzrok zakasnitve.

Predavanja na šoli se prične dne 1. oktobra.

Ob nenadni smrti našega ljubega očeta

FRANCETA KERNA

se prisrčno zahvaljujemo vsem ki so ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo za izkazano mu čast: sosedom, gžupniku, lovski družini »Storžič« in množičnim organizacijam.

Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem vencev in cvetja ter za izrečena sožalja.

Orehovlje, 8. IX. 1957.

Zahuboči: družina Kernova in ostalo sorodstvo.

KINO

*STORŽIČ KRANJ: 13. septembra, japonski barvni film »VRATA PEKLA«, ob 16., 18. in 20. uri. 14. septembra japonski barvni film »VRATA PEKLA« ob 16., 18. in 20. uri ter premiera avstrijske filma »ZDAJ SMO PA TAM« ob 22. uri. 15. septembra ob 8.30. ur matineja amer. barv. filma »BAGDADSKI BERAČ«, ob 10.15. uri avstrijski film »ZDAJ SMO PA TAM«, ob 14. uri sovjetski film »HEROJI ŠIPKE«, ob 16., 18. in 20. uri japonski barv. film »VRATA PEKLA«.

*TRIGLAV PRIMSKOVO: 14. in 15. septembra premiera sovjetskega barv. filma »HEROJI ŠIPKE«. V soboto ob 19. uri. V nedeljo ob 17. in 19. uri.

*SVOBODA STRAŽIŠČE, 14. in 15. sept. premiera franc. filma »VELIKI MANEVRI«. V soboto ob 18. in 20. uri in v nedeljo ob 17. in 19. uri.

*NAKLO: 14. in 15. sept. amer. barvni film »BAGDADSKI TATIČ«. V soboto ob 19.30. ur in v nedeljo ob 16. in 19. ur.

*BLED: od 13. do 15. septembra ital. barvni zgodovinski film »TEODORA«.

RADOVLJICA: od 13. do 15. septembra amer. barvni film »UPOR NA LADJI CAINE«.

V petek in soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

*LJUBNO: 14. in 15. septembra amer. film »RUMENO NEBO«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

*SORA SKOFJA LOKA: od 13. do 15. septembra amer. barvni film »LUKRECIA BORGIA«.

*KRVAVC CEKLJE: 14. in 15. septembra madžarski barvni film »LILIONFI«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 20. uri.

V KAMNIKU

predvsem po sadju in kumari- mudil v gostilni pri Marinšku, za vlaganje. Sadja ni bilo se je odpravil proti domu. Hodo- posebno veliko, cene pa so bile tudi tokrat visoke. Hruške so prodajali še vedno po 80 din, jabolka pa po 40 in 50 din kg. Kumari za vlaganje je hitro zmanjkal. Bile so že po 70 din kilogram. Jaje je bilo dovolj po 19 din. Kom. To je že nekaj časa kar ustaljena cena zanje. Ostale cene: zelje 20 din kg, stročji fižol 35 in 40 din kg, rdeča pesa 35 din kg, korenje 30 din kg, krompir 14 in 15 din kg. Endivija je še vedno po 50 din kg.

NESREČA ZARADI NEPREVIDNOSTI

Zadnji tržni dan je bil v Kamniku zaradi sejma zelo živahn. Cene so bile kljub temu trdne. Na trgu je bilo še vedno dovolj kumar po 15 din kg, kumarice za vlaganje so bile po 90 din kg, zelje po 20 din kg, stročji fižol 45 din kg, korenček 10 din kg, rdeča pesa 32 din kg, endivija 60 din kg, krompir pa po 14 din kg. Sadja je bilo to pot več kot običajno. Hruške maslenke so prodajali po 70 din kilogram, drobnejše hruške pa po 50 din kg. Jabolka so bile po 10 din kg, domače slive pa po 10 in celo 65 din kg, čeprav je trgovini dovolj bosenskih sliv po 52 din kg. Maslo v četrtinščikih je bilo po 140 din, sirček pa kos 10 din. Jaje so bila po 20 din. Živinski sejem je bil še dovolj dobro obiskan. Največ je bilo naprodaj prasičev za rejo.

CIBANJE PREBIVALSTVA

V ŠKOFJI LOKI

Rodile so: Marija Zavšnik — sinina; Ivana Bernik — hčerkica; Franciška Šubic — hčerkica; Marjeta Dolenc — sina.

Poročili so se: Djordje Krstič kapetan JLA in Veronika Lipovšek, bančna uradnica; Franc Svoljšak, avtomehanik in Maria Jugović, delavka; Franc Dolenc, krojaški pomočnik in Katarina Zaletel, torbarska pomočnica; Franc Konjar, model in Stanislava Svoljšak trgovska pomočnica.

Umrli so: Ivan Debeljak, Jože Svoljšak, Franc Bernard Marija Langerholc roj. Babič Angelica Jenko.

NESREČE**ŠE ENA ŽRTEV NEPREVIDNOSTI**

V torek, 10. septembra nekaj po 20. uri se je zgodila v Stražišču pri Kranju težja prometna nesreča. Iz Bitnega proti Kranju se je pripeljal motorist Albin Hrovat z Gorenje Save in se zaletel v vprežni voz, ki je prav tedaj zaviral s stranske poti na glavno cesto. Neprevidljiva motorista, ki si je pri trčenju zlasti hudo poškodoval glavo, so kranjski reševalci prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ČE NI LUČI...

Preteklo nedeljo ob 20.12. ur se je zgodila na cesti I. reda v Naškem prometna nesreča. Potem ko se je 59-letni kmet Miha Podekar z Okroglega nekaj časa

Alpski smučar Matevž Lukanc nekaj trenutkov po nesreči razen tega pa je pri padcu dobil tudi hudo poškodbo v glavi, so kranjski reševalci prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Remont čevljarskih strojev Kranj Savska cesta 10

razpisuje mesto

strojnega tehnika

Pismene ponudbe do 30. septembra 1957

Plača po tarifnem pravilniku.

Izobrazba: Srednja tehnična šola z najmanj 5-letno prakso.

DOPISUJTE

v »Glas Gorenjske«

lečina na nogi in črna živa palica, ki mu je ne-

nadoma šinila izpod pete, ga je zdramila: »Modras!«

Bilo je že prepozno. Tako si je nad ranou zavezal robec in odhitel v kočo. Toda ni vzdržal. Vedno huje mu je otekala noge. Iz koče so ga že nesli in od Ambroža dalje peljali z vozom kar preko njiv.

Casa ni bilo dosti, vsi so mislili samo, ali bodo pravčasno prišli v Cerkle in telefonirali po rešilni avto. Končno Cerkle. Toda s telefonom so bile težave. Na postaji Ljudske milice ga imajo, zvezan pa je s cerkljanskim pošto, ki ob nedeljah ne dela. Avtomatske zveze s Kranjem nimajo več. Ljudje poščajo poštnega uslužbenca, ki pa je bil brez ključev. Ključe so končno le našli in čez čas je bil rešilni avto tu. Jože je stal v bolnišnici.

Noč. Otrok ima visoko temperaturo. Zdravnik tahtuje takojšen prevoz v bolnišnico. Zopet je najhitrejša pot telefon. Toda kako, če ponori pošta ne dela, avtomatskega telefona pa Cerkle ne premora. Brž s kolesom v Kranj na rešilno postajo in z avtomobilom nazaj. Ne kaže drugače.

Jutranje ure. Dež pada kakor iz škafa. Porodnica se zvija v krčih. Zdravnik ji je že pred nekaj dnevi napisal napotnico za porodnišnico. Da bi vsaj krči prenehali in pričeli zopet ob 8. uri, ko prične delati krajevni telefon! Toda nočjo, ker se to ne da naročiti. Zaman kličeš, zaman tožiš! Brž na kolo in v Kranj. Saj nidalec, samo 12 km.

K sreči je res samo 12 km do Kranja in k sreči so ti bolniki dobili še pravočasno pomoč. Kaj pa, če bi se res mudilo in bi lahko pomagal samo telefon. Samo 12 km stran od Kranja smo, pa nimamo avtomatskega telefona in smo odrezani od sveta ob 7. ure zvečer do 8. ure zjutraj.

-ev-

Carinske zgodbe

Je že tako, da ljudje radi potujemo. Državne meje postajajo iz dneva v dan manjša ovira. Sege, običaji, navade in živiljenjske razmere v drugih državah so za vsakega človeka čedalje bolj zanimive. Zato je želja vsakega človeka, da bi potovao...

Možnosti za potovanja so različne. Nekdo lahko brezkrbn potuje, ker ima dovolj denarja, drugi si spet skušajo pomagati na različne načine. Veliko je takih, ki imajo pri tem tudi skrite, neiskrenne namene.

O takih so napisane tele vrstice.

Bilo je nekako pred tedni. Nek Nemec se je vozil v prvem razredu brzovlaka Jugoslavija-express proti Avstriji. Večer je bil.

Cariniki so pregledovali vlak. Pozornost carinikov je vzbudil prav ta potnik. Ko so ga vprašali, ali ima s seboj tujo valuto, koliko in zakaj, je odgovoril, da nima. Ko so mu pregledovali denarnico, ga je drobenco potrdilo izdal. — Pri vstopu v našo državo — v Maribor — je bil zaradi tihotapstva kaznovan s 40.000 dinarjev. Ugotovili so tudi, da ves čas bivanja v Jugoslaviji ni porabil niti dolarja. — Nato so začeli cariniki brskati dalje. Carinik Rado je vzel v roke fotoaparat. Nemec mu ga je pred tem že bil odprt. Vendar, Rado

„ROMEO IN JULIJA“

v Prešernovem gledališču

Razprava o akt. kult. problemih Gorenjske ter o namenu in smotrih Prešernovega gledališča v Kranju je podrobila marsikakšno misel in marsikakšen napotek, ki bo našemu gledališču nedvomno v korist. Naj bo letošnja sezona, ki jo Prešernovo gledališče začenja z uprizoritvijo Shakespearove tragedije ROMEO IN JULIJA, njegova poslednja ali ne — številne pripombe in predloge iz razprave o njem bo gledališče vsekakor moralo izkoristiti kot gradivo pri sestavljanju in uresničitvi bodočih delovnih načrtov, zlasti pa pri delu v sezoni, ki se bo začela te dni. Ce so bili in še bodo v tej razpravi izrečeni tudi kritični očitki na račun dosedanjega dela PG, bo gledališče tudi iz še tako ostre kritike znalo izluščiti marsikaj, kar mu — če je kritika na zadostni kvalitetni ravni — lahko pomaga pri nadalnjem delu.

Gledališče je javna ustanova — vsaka javna ustanova pa je tudi izpostavljena javni kritiki; in kvalitetna kritika ni še nikoli nikomur škodovala — razen tistim, katerih samoljubje kritike ne prenese. Zato naj se nam zdi, da tudi razprava o Prešernovem gledališču ni bila škodljiva, nasprotno, da bo gledališče imelo od nje — če jo bo znalo prav ovrednotiti — samo korist. Pa čeprav le še za kratek čas.

— Za začetno predstavo letošnje sezone je PG izbralo Shakespearovo tragedijo ROMEO IN JULIJA.

Ta igra o ljubezni, ki vzbrsti in umre sredi sovrašta, je eno zgodnejših Shakespearovih del. To je čutiti tudi v njeni dramaturški gradnji, saj je bolj pesnitve kot drama in saj se zaplete ter razplete bolj po naključjih, kot po nujnostih med karakterji.

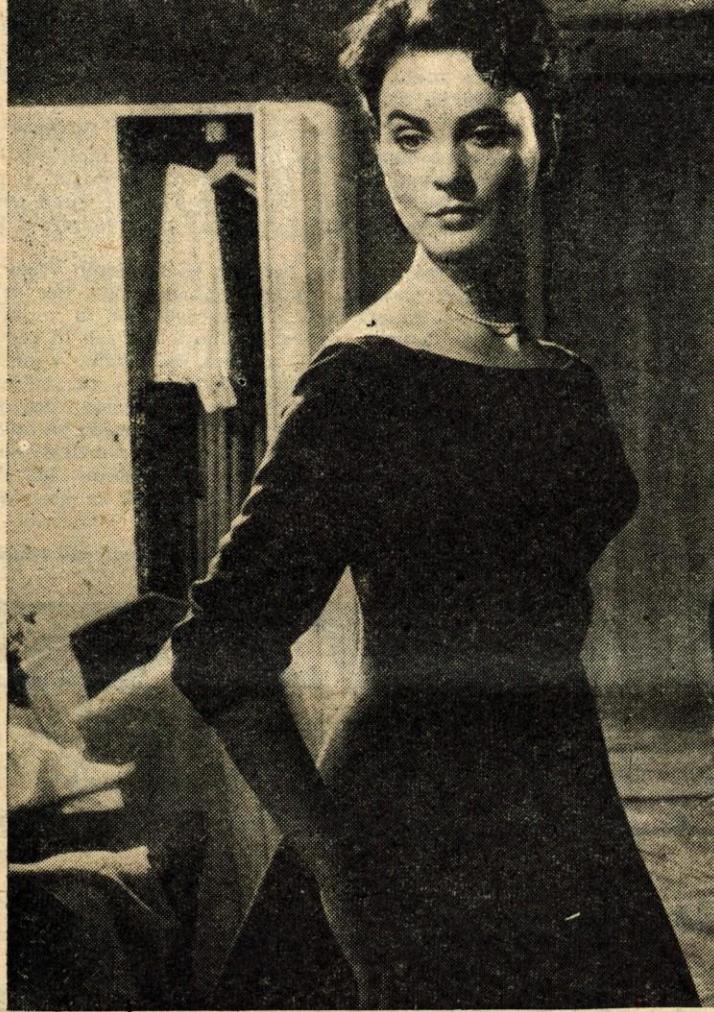
Vendar bi človek moral biti pesnik, če bi hotel pokazati verno podobo ROMEO IN JULIJE — pesnik, kot je bil Shakespeare. Goethe je rekel o njem, »da ni zlepa kdo sveta pregledal tako kot on, da-ni znal zlepa kdo, ki je izražal svoje notranje gledanje, tako presadil bralcu v svojo zavest o svetu; ta nam postane pri njem popolnoma prozoren: krepost in greh, veličina, nizkost, plemenitost in zavrženost nam postane dobro znani. Po besedah in govorih naj bi zvedeli, kaj se godi v notranjosti besed. In glede na to je videti, kakor da bi se bili vsi igralci zarotili, da nas ne bodo o ničemer pušteli v dvomu, v temi. Pri njem izvemo za resnico življenja, ne da bi sami vedeli kako. Shakespeare je združen s svetovnim duhom, pronica svet kakor on; nobenemu od njiju ni skrita nobena stvar.«

Genij se je namenil zapeti o ljubezni — to je ROMEO IN JULIJA. Kot pesem je ta igra: zdaj težka in opojna, zdaj spet svetla, da bi se dvignila pod nebo, če ne bi že bila nebo samo. Človek je pred njo globoko zavzet in globoko pretresen.

Mogoče so take veličastne pesnitve kot je ROMEO IN JULIJA, ljudem v časih, bavnih kot je naše stoletje, še bolj potrebne; zato, da sredi hlastnega vsakdanja kdaj pa kdaj obstanemo pred dragulji, ki jih je na svojem poletu od teme k soncu ustvaril gospodar sveta — človeški duh, pa da poiščemo njihov odsev v sebi. Saj je to nazadnje objektivni smisel umetnosti: njen odsev v nas. ROMEO IN JULIJA je tak dragulj; svoj odsev najde v vsakem, tudi najpreprostejšem človeku, ker govorita razumom naravnost v srce.

Umetniški zbor Prešernovega gledališča si je naložil težko preizkušnjo; prepričani smo, da jo dostopno opravil.

MILOŠ MIKELN

31. avgusta je bila v Ljubljani premiera težko pričakovane slovenske filma »Ne čakaj na maj«, ki ga je v režiji Františka Čapa posnelo podjetje »Triglav film« v Ljubljani. — Film je nadaljevanje »Vesne«, ki si je pridobila pri nas in v tujini nemajhen ugled. Kaj pa film »Ne čakaj na maj«? Mnenja so deljena. Vsekakor pa je obrtniška plat filma brezhibna in zgodba, čeprav brez umetniških pretenzij, zelo vedra in si bo kot kaže, pridobila pri gledalcih veliko simpatij. V tonskih študijih »Triglav filma« v Šentvidu bo film te dni sinhroniziran tudi v srbohrvaščino. — Premiera v Kranju bo 19. oktobra.

VESTI IZ ŠOLSTVA

SOLSKA REFORMA V PRAKSI

Uresničevanje šolske reforme je v Zgornjesavski dolini naletelo na nekaj težav. Tako so n. pr. starši na Dovjem in v Mojsstrani zvedeli še na večer pred začetkom pouka, da bodo morali njihovi otroci zaradi pomanjkanja učiteljskega kadra obiskovati V. razred na osmletki v Kranjski gori ali na Jesenicah. Seveda je to izvralo nekaj opravičenih očitkov na račun okrajnega šolskega vodstva, ki je pustilo posamezne šole vse do zadnjega tavarati v negotovosti. Nič bolj navdušeni niso bili tisti prosvetni delavci, ki bodo morali zdaj v največji naglici staviti nove podrobne učne načrte za pouk na nižji stopnji. Vsemu temu bi se lahko izognili, če bi odgovorni forumi pravočasno seznanili vodstva šol z novim stanjem.

I. S.

POSVETOVANJE OB ZACETKU SOLSKEGA LETA

Pred kratkim je bilo v Kranju posvetovano vseh upraviteljev osnovnih šol, ravnateljev osmiletke in okrajnih inspektorjev. Razpravljali so o novih nalagah in dolžnostih, ki jih čakajo v šolskem letu 1957-58.

Z letošnjim šolskim letom stopa šolstvo v kranjskem okraju v novo obdobje osmiletnih

šol, ki so nastale po združitvi dosedanjih osnovnih šol z nižjimi gimnazijami v novo organizacijsko obliko. To dejanie je toliko pomembnejše, ker je kranjski okraj prvi, ki se je odločil za novo reformirano osmiletko, o kateri naša kulturna javnost toliko razpravlja.

Letos bodo že pričeli prvi trije razredi nižje stopnje po novem predmetnemu in učenem načrtu. Medtem pa bodo v četrtem razredu in v višjih razredih osmiletke poučevali še po dosedanjem programu. V petih razredih novih osmiletnih šol pa naj bi že tudi pričeli z razrednim poukom namesto dosedanjega predmetnega.

V NOVO SOLSKO LETO

V letošnjem šolskem letu se je v blejsko osmiletko vpisalo nad 700 učencev in dijakov, medtem ko sta jih lanska osnovna šola in nižja gimnazija imeli le 645. Šola bo torej imela skupaj 21 oddelkov, 11 nižjih in deset višjih. Ker pa je na razpolago le 9 učilnic, bodo po tri razrede morali poučevati v treh izmenah, pri čemer bo prizadetih 9 oddelkov. Dva prostora, ki jih je šola v preteklem letu imela v najem v prostorih skupnih ležišč, so za letos odpovedali, tako da bodo poleg učilnic v šolski zgradbi uporabljali značaj le še en prostor. — Stanje pa se bo precej popravilo že čez kake tri mesece ali naj-

kasneje po semestralnih počitnicah, ko bodo za šolske namene preurejene tri nove učilnice.

-jb

OBNOVA MLADINSKEGA DOMA

V kratkem bodo na Bohinjski Beli pričeli s preurejanjem zunanjosti Mladinskega doma. Prebivalci Boh. Bele so ga z lastnimi sredstvi in z udarniškim delom zgradili leta 1948. Od tedaj se je v dvorani tega doma zvrstilo že lepo število raznih prireditev. Samo v lanskem letu si je občinstvo ogledalo 7 domačih premier.

NOVO SOLSKO LETO NA JESENICAH BREZ PRVEGA RAZREDA

Že nekaj let se bori jeseniško šolstvo s problemom: pomanjkanje učilnic. Problem pa je postal posebno resen z letosnjim šolskim letom, ker upraviteljstvo šole ne more sprejeti otrok v 1. razred. Med počitnicami so nameravali preurediti dvoje stanovanj v stavbi osnovne šole v učilnice. Ti bi položaj delno rešili. Ker za stranki ni bilo mogoče dobiti stanovanj, sta ostali v stavbi, šola pa je ostala brez potrebnih učilnic za 1. razred. Zasilno nameravajo rešiti vprašanje z ureditvijo dveh učilnic v stavbi bivših otroških jasli, ki pa ne bosta dovolj veliki, niti higienični, ker ležita tik ob Zelezarni, v najbolj zadržljivenem in zaplinjenem ozračju. Starši, ki so bili prepričani, da bodo poslali v začetku šolskega leta svoje otroke prvič v šolo, so kaj razočarani nad vestjo, da se za učenje 1. razreda pouk še ne bo pričel.

U.

film, ki jih gledamo

DVA FILMA — DVOJE DOŽIVETIJ

Redkokdaj se zgodi, da bi nekako v istem času gledali dva filma, ki sodita s svojimi ne-spornimi kvalitetami v vrh filmske ustvarjalnosti in ki zategadel tudi zaslужita atribut: umetnina. To sta japonski barvni film »Vratja peklak«, o čigar vrednotah smo že poročali, in francoski barvni film

VELIKI MANEVRI

Srečanje s slovitim francoskim režiserjem Renéjem Clairom pomeni z drugo besedo: srečanje z visoko umetnostjo. Prav kakor se je proslavljal s svojim prvim zvočnim filmom »Pod strehami Parizac«, tako pomeni tudi njegov prvi barvni film »Veliki manevri« pomembno stváritev v filmski umetnosti. Pomembno predvsem zato, ker si doslej večina barvnih filmov še ni priborila naslova umetnina. — Ceprav gre v tem filmu za ne preveč izvirno sentimentalno zgodbo, katere motiv so dramaturgi pogostoma obravnavali, se vendarle ne moremo odločiti, katere kvalitete filma bi postavili na prvo mesto. Dramaturška plav scenarija je brezhibna, dialogi se kreplesajo od izvirnih domislic in duhovitosti. Uglajena igra glavnih igralcev Michèle Morgan, Gérard Philippe in Brigitte Bardot je brez primere. Film je zmes komedije in tragedije, kljub temu pa stilna enotnost filma ne trpi. Razen naštejih vrednot pa pomeni prav barvna kompozicija tisto, kar dela film nedosegljiv. Vse kaže, da se je režiser poslužil te nezahtevne komedije zgolj zato, da je mogel svoje umetniške pretenzioni sprostiti in jih zaposlit pri študiju barv, s katrimi dosega čudovalne učinke. Barve mu ne služijo zgolj kot

okras, temveč kot podloga, na katero s prefinjenim okusom umetnika gradi ves film. — Gledalcem, zlasti tistim, ki radi gledajo malce osladne filmske zgodbe, bo ta film še posebno ugajal.

»STO LET LJUBEZNI«

je italijanski omnibus v črno-beli tehnični, ki na dokaj izviri en duhovit način načenja že neštetokrat obravnavano in še vedno aktualno temo o ljubezni. Posebnost pripovedi je predvsem v tem, da je scenarist uokviril šest različnih ljubezenskih zgodb v razdobju enega stoletja. Zgodbe nimajo nobene medsebojne zveze, vsaka predstavlja celoto zase s svojim začetkom in koncem. Scenarist in režiser očividno nista imela drugačega namena kot prikazati vpliv ekonomskih, družbenih, zlasti pa političnih razmer na ljubezen. — Toliko o najvidnejših značilnostih tega omnibusa, o kvalitetah posameznih zgodb pa preselite sami.

»CIRKUS«

je kitajski film v črno-beli tehnični. V tem primeru ne gre za filmsko zgodbo, temveč zgolj za prikaz cirkuskih atrakcij. O tem filmu ne moremo povedati ničesar drugega, kot da so nekateri teh atrakcij na zavidljivi višini.

aa

Gorenjska REVIJA ZA KULTURO

NAD HUJO SE NE KADI VEC • UMETNOSTNI DIJAGRAM
CORENSKE PRETEKLOSTI • PETRA SEBE POZNA
POBOLA • ZGODOVINSKO-URBANISTIČNE OSNOVE
RADOVILICE • PRESERNOV GLEDALIŠČE V STV
GNACIJAH • LE DOVINKA FILMSKEGA RECENZENTA
V PROVINCI • VEĽI ŽIVLJENJA V SOLE!

1-2
1957

Težave Glasbene šole v Škofji Loki

Glasbena šola v Škofji Loki, ki je dala že nekaj dobrih glasbenikov, kljub dolgoletnemu obstaju ne more priti na zeleno vejo. Letos ni dosti manjkalo, pa bi se morala preseliti v kletne prostore osnovne šole. Tudi proračun tega glasbenega zavoda ne ustreza potrebam, kajti ta zadostuje le za šolajo 47 učencev in če vzamemo v poštev, da trajata šolanje 4 leta, se lahko vsako leto na novo vpiše le 10 učencev. Razumljivo je, da prihaja ob sprejemu novih gojencev v šolo do diskriminacije, kajti k pouku so sprejeti le najbolj nadarjeni. Nekoč uspešni solo pevski oddelek pa so morali celo ukiniti.

Za pouk imajo na razpolago tri prostore, enega od teh šele po končanem osnovnošolskem pouku. Tudi z instrumenti ni dosti bolje. Zaklad instrumentov tvorijo izposojene violine, rog, polomljen klavir in izposojeni pianino. Inspektorica Jedviga Strukelj meni o klavirju, da v nobenem primeru ne ustreza potrebam glasbenega pouka.

Solski svet glasbenega zavoda, ki se je v torek prvič sestal, si je postavil nalogu: obnoviti oddelek za solo-petje in nabaviti nov klavir.

K. J.

MODA

DVA JESENSKA MODELKA ZA NAJMLAJŠE

STE ŽE OBISKALE RAZSTAVO

»Družina - gospodinjstvo 1957«?

Zveza žena in posamezna društva v okraju Kranj prirejajo skupne obiske razstav »Družina in gospodinjstvo 1957«, ki je bila v Zagrebu odprta v soboto, 7. septembra, in bo zaključena 22. t. m. Zanimanje za to razstavo je izredno veliko in žene iz vseh krajev Gorenjske se že prijavljajo za obisk.

Pomena omenjene razstave vsekakor ne gre podcenjevati. Prav vsaka, ki si bo ogledala razstavljene izdelke in se seznanila z uporabo mehaniziranih gospodinjskih pripomočkov, z

načinom sodobnega oblačenja, organizacijo prehrane, sodobno opremo stanovanja itd., bo imela od tega obiska mnogo koristi. Razen tega bodo obiskovalke lahko sodelovale tudi v anketi, da bodo opozorile v njej na posameznosti posameznih izdelkov, ki so že naprodaj. Tudi svoje želje po novih predmetih bo vsaka lahko spoznala, kajti industrija ima polno možnosti za izdelavo najrazličnejših predmetov, ki jih naše gospodinje še pogrešajo.

Jeseničanke so prikazale nekaj lepih ročnih del

Obiskovalke tečaja za ženska ročna dela, ki ga je priredilo letošnjo pomlad Zensko društvo na Jesenicah, so te dni razstavljale svoje izdelke v prostorih občinskega odbora SZDL. Tudi 20 otrok je pokazalo sadove svojega znanja. Razstavljenih je nekaj nad 200 izdelkov. Največ jih ima tovarišica Gilda Tratnikova, ki je tudi poskrbela za razstavo. Najlepši del razstave zavzema narodno vezenje. Pri najmlajših se je zelo izkazala 6-letna Vojka Kaceva, katere izdelki prav nič ne zaostajajo za izdelki 15-letnih razstavljalcev.

Nerazumljivo pri vsem tem je to, da organizacije razstave ni prevzelo Zensko društvo in da sta bili pri prizadevanju zanjo tovarišica Tratnikova in tovarišica Knafljeva popolnoma sami. Če društvo žena do tovrstnega dela res nima pravega zanimanja, bi bilo priporočljivo, da se tečaji za ženska ročna dela in podobne razstave vključijo v Ljudsko tehniko, ki bo takšno vzgojo brez dvoma podprtja. Organizatorki zaslužita vse priz-

nanje, v zadoščenje pa jima bodo prav gotovo pohvale številnih obiskovalcev ter opombe v vpisni knjigi.

Za obiskovalce so na razstavi še posebno privlačni maloprodajni paviljoni. Seveda pa ta razstava v okviru Zagrebškega velesejma ni namenjena samo ženam, zato bi bilo koristno, če bi si jo ogledali tudi zastopniki posameznih stanovanjskih skupnosti in hišnih svetov. Tako bodo vsaj lahko spoznali vse prednosti različnih servisov za pranje perila, šivanje in podobno, kakor tudi prednosti raznih aparatorov, ki lajšajo delo gospodinjam.

Za starše, vzgojitelje in vodje otroških ustavnih je nadvse privlačen in zanimiv Otreški sejem, ki prikazuje skrb staršev in družbe za najmlajše državljanine. Razstavljeni so najrazličnejši izdelki prehrabrene industrije, otroška konfekcija, obutev, perilo, šolske potrebščine, knjige, skratka vse, kar posredno ali neposredno koristi otroku.

PLETENA JOPICA ZA DEVETLETNO DEKLICO V DVEH BARVAH. NAVODILA ZA PLEHENJE SMO OBJAVILI ŽE V PREJŠNJI ŠTEVILKI

RECEPTI

JEDILNIK

Stročji fižol v golažu

Jabolčna krema

Stročji fižol v golažu: 40 dkg govedine, 5 dkg maščobe, debela čebula, sol, paprika, kumina, 4–5 paradižnikov, pol kg stročjega fižola.

Iz mesu pripravimo golaž kot navadno. Na masti razpustimo sesekljano čebulo, dodamo zrezano meso ter paprike po okusu. Prilijemo malo vode in dušimo. Ko je meso na pol mehko, pridemeno zrezane paradižnike in na drobno poševno zrezan stročji fižol. Prilijemo še malo vode in vse skupaj dušimo do mehkega. Jed izboljšamo z žlico smetane.

Jabolčna krema: tričetrt kg jabolok, 10 dkg sladkorja, pol l sladkega jabolčnika, 4 rumenjaki, sladkor po okusu, sneg 4 beljakov.

Jabolka (ne velika) olupimo, izdolbemo pečiče, potresemo s sladkorjem in dušimo v pečici. Nato jih denemo v kompotne skodelice, polijemo s kremino in postavimo za 2 uri na hladno.

Krema: Jabolčni sok, sladkor, rumenjake zmesimo in stopemo nad soparo, da se zgosti.

PRAKTIČNI NASVETI

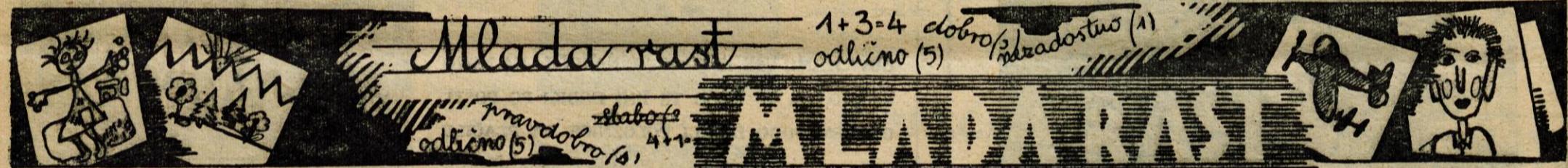
Porcelanasta posoda je le tedaj lepa, če je resčito pomita. Voda za pomivanje mora biti tako vroča, kolikor prenesajo roke. Ko se omasti ali drugač umaze, jo premenjamamo. Vsekakor pa moramo posodo splačniti v prav tako topli vodi in jo nato povezniti, da se osuši.

Z barvast porcelan ne smemo uporabljati sode, ker ta razjeda barvo. Namesto nje vzamemo boraks, in sicer na 1 liter vode 1 žličko boraksa.

Rumene madeže na porcelanu odrgnemo z zmeleno nikoli natliši kropka, ker rada poči.

Tudi solnice moramo redno čistiti. Solnice izbranimo vsaj enkrat na teden in jo umijemo kot vsako drugo posodo. Ce je posoda rebrasta, si pomagajmo s krtačico. Šele v popolnoma suhu posodicu natresemo nove soli, staro pa porabimo v kuhi.

Znotraj kozarcev, posebno pa steklenih vrčev za vodo se sčasoma napravi motna obloga, ker se iz vode izloča apnenec. Taka posoda res ni vabliva, vendar jo prav pogosto vidimo v menzah in gostinskih obratih. Očistimo jo tako, da denemo v posode natrganega časopisnega papirja, nanj pa nalijemo precej močnega kisa. Vsi skupaj naj stoji čez noč. Nato s časopisom zdrgnemo stene, posodo pa opakljemo s čisto vodo in posušimo. Pri debelejši obloži postopek ponovimo, oziroma pustimo kis dalj časa v posodi. Kis hitreje učinkuje, če ga segregamo.

ČRNA OVČKA

Nekoč je živila črna ovčka. Bila je ljubka in majhna, toda zelo nesrečna. Nesrečna pa je bila zato, ker je bila črna in ne bela, kakor njene sestrice. Zdelo se ji je, da jo bodo le-te še bolj ljubile, če bo tudi ona bela.

Napotila se je v vas. Ob potoku je srečala perlico.

»Ljuba peričica,« je vzliknila ovčka. »Daj, operi me, da bom bela, kakor je belo twoje perilo.«

»Ce te operem,« je odvrnila perica. »ne boš bela, temveč samo mokra.«

Ovčka je šla naprej in srečala pleškarja, ki je bellil hišo.

»Dragi mož,« je dejala. »Namaži me z belo barvo.«

»Ne morem,« je odvrnil. »Pokvaril bi ti kožušček.«

Ovčka je vsa nesrečna tavala dalje in srečala peka, ki je mesil kruh.

»Potresi me z moko, da bom postala tako bela, kakor je tvoj predpasnik,« je zaprosila. Pek ji je ustregel in jo po vsem kožuščku potresel z belo moko.

Vsa srečna se je ovčka vrnila domov. Tam je našla sestrice, ki so vse zaskrbljene nekaj iskale in se zanjo še zmenile niso.

»Kaj pa iščete?« jih je vprašala ovčka.

»Našo četrto sestrico,« so odvrnile in iskale naprej, ne meneč se zanjo.

Sreča v nesreči

Pred nekaj dnevi je gnal bratec Janko našo Lisko na pašo. Liska se je pasla med sadnim drevjem. Naenkrat je pogolnila debelo jabolko, ki je pravkar padlo z drevesa. Požrešna krava je hotela jabolko hitro požreti, a ji je med tem združnilo v poziralnik. Kmalu so se ji začele editi iz gobca sline. Janko je hitro pokljalata, ki je nekaj stružil v delavnici. Prišel je kmalu tudi sošed in njegov priatelj. Vsi so jo močno drgnili po vratu, da bi spravili jabolko naprej. A to ni nič pomagalo. Mama in mi otroci smo jokali, ker smo se bali, da bomo zgubili dobro Lisko. Oče me je poslal po izkušenega moža v vasi, ki je že mnogokrat rešil bolno živinčo. Res je mož kmalu prišel, bil je že skrajni čas, saj je bila naša uboga kravica še močno napeta. Z bičevnikom ji je hotel poriniti jabolko naprej, a ni šlo. Vilval ji je v gobec tu di vodo. Napisel je poizkusil še enkrat z bičevnikom — in glej, jabolko je združnilo naprej. Napetost je takoj ponehala in tudi sline se je niso več cedile iz gobca. Liska je nekaj časa težko dihalna, pokašljivala, potem pa se je umirila in začela lepo dihati.

Kako smo bili vsi veseli in srečni, vam res ne morem popisati. Saj smo vedeli, da nam bo naša dobra Liska dajala zopet sladkega mlekca.

Minka Maček, učenka IV. razreda.
Cerknje

TONČKA PERČIĆ POZABLJENA PUNČKA

Nocoj sem vso noč na vrtu ostala in sem v travici rošni zaspala. Marjetice bele so me zibale, kresnice pa sanje so mi šepetal.

Lunica dobra se je smehtala in pred strahovi me varovala; zvezdice zlate so vso noč migljale, Rimski so cesto mi razkazovale.

So me navsezgodaj ptički zbudili, po meni so mravlje in hrošči lazili, nekaj mi zlezlo celo je v uho, da me vsa glava boli zdaj močno.

Nocoj sem vso noč na vrtu ostala, v travici rošni mod sem prespal.

Zdaj trga po sklepih me, vse me boli — Ančka brezkrbna pa vendar še spi.

Laske imam mokre, nepočesane, lička umazana, očke zaspante, krilce zmečkano — pa še kako!

Ančke pa menda sploh pome ne bo.

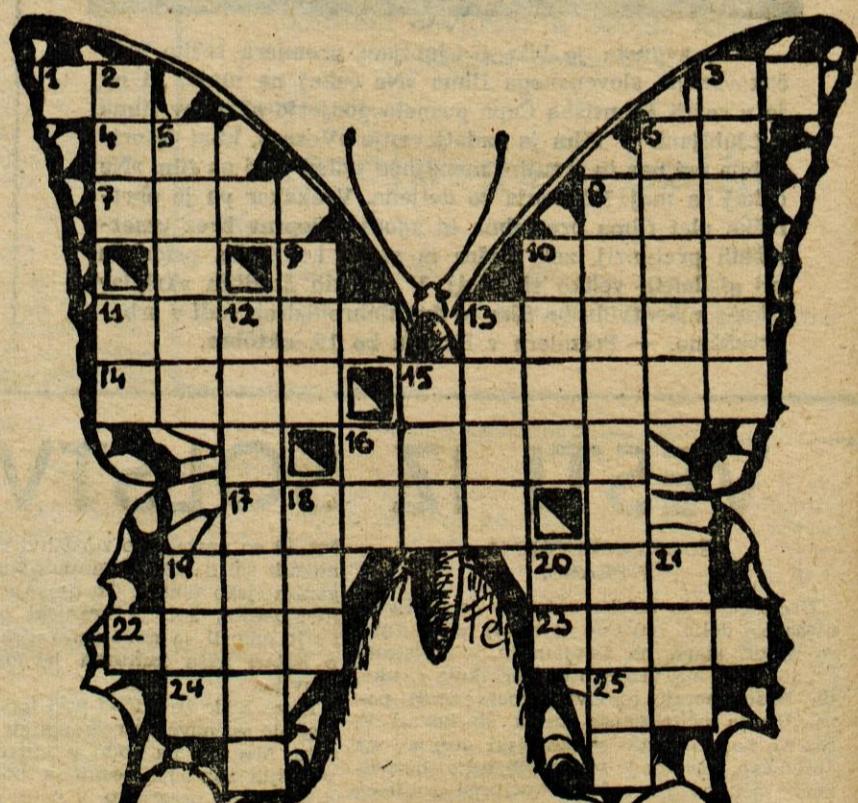
Somček prijazno se punčki posmeje in ji premrle ročice ogreje, laske rumene ji posuši — Ančka pa vedno še v postelji spi...

PREPRIR

Prepirata se mož in žena, kdo in hiši več velja. Prepiru noči biti konca, nobeden nehati ne zna. Ko se domislji žena, pravi: Ze star pregovor gorovi, — da že od nekdaj vsaka žena podpira v hiši ogle tri.« Nasmejne mož se in odvrne: »Podpira prazne ogle tri; podpira mož le enega, a v tistem krušna peč stoji.«

Bernard Ivan,
učenec VII. razreda

Križanka metulji

Vodoravno: 1. staroslovanska pijsača, 16. in 13. črka abecede; 3. nikalnica; 4. daljša pesnitev; 6. kazalni zaimki; ta v množini; 7. velika afriška ptica; 8. zdavilo; 10. lastnina; 11. slovensko mesto ob morju; 13. parole; 14. vstaja; 15. večje mesto v Hercegovini; 16. ime lisastega psa; 17. otoče v Atlantiku ob Afriki; 19. predpona, ki označuje veliko starost; 20. kratica za dinar; 22. gorovje v Rusiji — na meji s Sibirijo; 23. ljubkovalno ime za očeta; 24. slovenski tečnik; 25. arabski žrebec.

Navpično: 2. nedelaven; 3. cvetni med; 5. pokopavanje; 6. veliki radio-

amatér — po rodu Jugoslov; 8. ime nekega metulja; 9. skala v morju, nevarna za ladje; 10. lesena uta; 12. poigrati; 13. domača perutnina; 15. čas brez vojne; 18. lep; 19. namizno pregrinjal; 20. predlog; 21. kratica za nogometni klub Triglav.

ZA SMEH

Med izpitom se dijak nerodno prestopica, požira slino in krili z rokami. Pa ga vpraša profesor: »Tovariš Kocmur, kaj vas spravlja moje vprašanje v zadrgo?«

Kocmur: »Tovariš profesor, ne vprašanje, pač pa odgovor.«

Tudi enajstim pobitim ranjencem na Martinčku so prinesli vence in cvetja

»Se mrvi so jim bili v napoto. Vrgli so jih v gorečo kočo in 11 borcev je kakor žrveni dar zgorelo za našo prostost.«

Ob tem besedilu se je zaustavljalo tisočero pogledov; glave so kimalo, tihe besede obsojale. Crke v krvavo-rdeči barvi na pročelju na videz prirodne skale — spomenika, so še prirodnejše, prepričljivejše obujale spomine onim, ki so tu na Mošenjski planini tistega usodnega trinajstega januarja 1942. leta preživeli to tragedijo. Zato so pogledi iskali Janeza Lušina, Pečnik Erno in Rihtariča Tineta, ki so se vrnili po petnajstih in pol letih. Mala so govorili, odgovarjali so v kratkih besedah na vprašanja mnogih udeležencev, ki so se v nedeljo udeležili odkritja spomenika na tem mestu.

Mrzlo zimsko popoldne. Osamljeno kočo partizanov je nenadoma obkolila močna nemška edinica. Njihove strojnice so kaj kmalu spremenile lesene stene koče v pravo rešeto. Izzaja je stekla prva kri in topila ledeno-zmrzljeno plast zemlje. Nihče ni več misil na lonec fižola, edino jed po več dnevin. Tudi želodci niso več krulli. Okoreli, zmrzljeni prsti so tiščali puške in bombe. Vsa Mošenjska planina je plamela. Blizala se je noč. Ampak ne noč temna, skrivnostna in obetajoča, marveč jasna, sibirsko mrzla, grozeča, brezizhodna. Ognjeni obroč se je zoževal. Preostali borci so se odločili za proboj za vsako ceno; žene in ranjenci so prosili mimo kroglo.

Noč je vendar bila partizanska. Umaknili so se skozi debelo plast snega. Z njimi celo 7-letni deček, ki je bil že proglašen za »bandita«. Ko so podivjani Nemci končno prodri do koče, je bilo tu vse tisto. Zažgali so jo. V plamen pa so zmetali 11, skoraj že zmrzljih trupel. Morda jim je to bilo potrebno za uteho po malo »slavnih« zmagi v

gorenjske bodice

△ Madonca, ko bi vedeli, da ga bralci, kako hudi časi se mi obetajo, stavim, da bi kaj začeli zbirati, če ne za venec, pa vsaj za kracelj. — Glejte, pred dnevi mi je neki mesar zagrozil, da me bo v klobase podelal, če ga bom dal v bodice. Pa to še ni vse. Neki šofer mi je sveto obljubil in hkrati pri vseh povoženih peščih obljubil, da me bo ob prvi priliki povozil kot šnecelj. Neki upravnik trgovine z usnjem me ima tudi na repertoarju. Takole je dejal: »Ti šupa polomljena, če me spraviš v bodice, paži se! Kožo ti bom odrl...!« — No, o tem res ne dvomim, saj je človek od foha. Tako ajnfoh pa le ne bo šlo. Z moje kože ne bo nič prida ledri dobil — še za copate ne bo. Me je že moja Marjana preveč znučala, da bi od mene ostalo kaj prida... — Ce bi me pa vse gliche kdo rad prebutal, naj se spravi na tistega mojega kolega, ki je plačan za to, da mene nadomestuje kar se batin tiče. Jaz že takoj precej gor plačam, ko moram bodice flancat.

△ Pomislite — pred dnevi sem prejel odprto pismo, ki je prišlo na gliku iz Omega sveta. Pa veste komu je tisto pisanje namenjeno? Upravi kranjskega pokopališča. — Pismo se natanko takole glasi:

»Nam, ki smo v prvi svetovni vojni leta 1916 padli na italijski fronti, so hvalični kranjski rodoljubi postavili na pokopališču spomenik in vanj vklešali naša imena. Lepo zlato pobravana so bila ta imena, toda leta so tekla in čas je to zlato barvo izlizal — imena so zble-

dela, menda prav tako kakor spomin na nas. Blede črke slepo zro v mimoideče, kakor prazne oči lobanje. Kdo more prebrati naša imena?

Zato prosimo upravo kranjskega pokopališča, da ta imena znova prevleče s kakršnokoli barvo (mi mrtvi nismo preveznati!) Olajšajte ljudem branje naših imen, da nas pri našem počitku z glasnim buktiranjem ne bodo motili.

EDEN ZA VSE

Jaz pa ne bi bil Bodičar, če se ne bi pozanimal, kdo je tisti Eden, ki piše za vse? Ha-ha, pa sem ga izvrtał Krajavlja.

Možakar, za Mohorjevega Metoda ga kličejo, je prišel z Onega sveta na urač. Ja, videte, tudi na Onem svetu talajo dopuste. — Ko sem govoril z njim, mi ni bilo nič kaj luštno pri srcu. Napisled veste, kako je, če človek govoril z mrljščem. Kar verjeti nisem mogel, da je res martevo. Možakar je kar dobro zgledal, pa tudi mrljške farbe ni imel na obrazu. Ko sem ga iz vseh strani obšatal, sem vzkljuknil: »Šment, saj niste mrlji, ampak človek!« — Ker mu nisem verjel, da je res mrtve, me je vlekel na britof in pokazal svoje ime na spomeniku padlih. — »Jok bratec, mene pa že ne boš imel za norca! Legtimiraj se!« Pa je možakar izvlekel iz žepa osebno izkaznico. Res, ime, priimek in rojstvo — vse se je ujemalo s tistem pisanjem na spomeniku. Madonca, če bi me videli, kako sem jo barvo izlizal — imena so zble-

nog je nisem tako cvrl. Mimo-grede sem se ozrl, če jo dedec boje za menoj, pa sem ga zaledal na istem mestu, kjer sem ga pustil. Le toliko sem porajtal, da ga je od smeha kar po britofu metalo. Poklical me je nazaj in ker so mi moči pošle, sem ga ubogal. Takrat mi je šele povedal, da živi v Mariboru in da so njegovo ime vklesali na spomenik, kar tako — menda zaradi lepšega. Pa tudi to, da so ga kranjski rodoljubi v resnici imeli za mrtvega, ni izključeno.

Ker smo že pri britofu, pa še tole:

V imenu podjetja »Komunala — pogrebeni obrat Kranj« apeliram na vse interese, ki se mislijo v doglednem času presečiti na kranjski britof, naj svoje potovanje preleže do tistega leta, ko bo pogrebeni obrat na novi mrljški avto. Stari avtouforgan je po dolgoletnem požrtvovalem službovanju tudi doslužil in kot tako sodi tudi na britof. Interesenti, ki pa svojega potovanja na britof iz kakršnih kolik razlogov le ne morejo odložiti, naj se potrudijo na britof pes.

Za zaključek bom pa še jaz malo pokadil kinu »Radio Senice. Ko so prevajali naslov neko kabovljko, so ustrelili prav čednega kozla, ki mu je ime »Znak dima. Zdi se mi, da bi bilo bolje, če bi opremili film z naslovom »Dimni znak« ali še bolje »Dimni signal«, kakor so ta film imenovala druga podjetja.

Vas pozdravlja Vaš Bodičar!

Ob pohodu na Jelovico — po šestnajstih letih

„Očka, zakaj...!“

Dražgošah, za ukano ostalih partizanov, ki so se izmuznili iz obroča, morda za sprostitev in razvedilo pred strahom nevidne sile na tej slovenski zemlji.

OD MOŠENJSKE DO SELŠKE PLANINE

Nešteto je bilo takih zgodb na Jelovici. V nedeljo, ko so zabrneli kamioni in avtobusi iz bohinjskega, jeseniškega in tržiškega kota, iz Kranja in Lokre, ko so premnogi iz Kropne in Zeleznikov krenili proti Jelovici, so ti spomini nehote oživelji. Nekaj je vlekle na Jelovico. Vreme? Morda! Bil je res lep dan. Skozi visoke jelke so padali košati prameni sonca in prijeten vonj po smoli je svežil pljuča. Karavanke so se bistrite v srebrnem objemu jasnega sončnega jutra. Le okoli Kredarice v Julijci se je držala plast megle, ki pa je vrh Triglavu še povečala veličino in mogočnost njegovih skalnatih grebenov.

Vendar večine nedeljskih obiskovalcev na Polkjuki ni to zanimalo. Dolga pisana kolona nad dva tisoča ljudi je spošljivo in malone taho šla kot na ponovni pohod na Mošenjsko, od tam na Lipniško planino, nazaj do Martinčka in spet na Selško planino. Na vseh mestih so se poklanjali spominu, poslušali preživele borce o dogodkih na tej planini.

Pot vodi spet navzdol po stezi, po novi cesti do Martinčka. Tuk nad cesto je spomenik. Spomenik

KO SO PADALE VEJE Z JELK

Lipniška planina. Pohod obiskovalcev se je tu vdrugič ustavil. Drugi spomenik: skupina postavljenih skal kraj male dolinice, katere mir so motili le kravji zvonci. Vinko Hafner je povzel besedo; obrazci so se zresnili. Preživeli borci so gledali naokoli. Morda so iskali tiste smreke in skale, kjer so takrat, 9. septembra 1942 (točno pred petnajstimi leti) tu srečavali smrt.

Prezelj Janko je bil eden od navzočih. Takrat je bil mitraljez Selške čete. Z njim je bil tudi štab odreda s komandantom Jožetom Gregorčičem.

Nosač je stresel vrečo krompirja. Kdo bi ga puštil?! Prav takrat je nad njimi zarezgetala nemška strojnica. Polno jih je bilo! Svinčenke so krizale vse vprek, odletavalo je lubje s stebel in z jelk so padale veje. Z lubjem in vejam vred so padali borci. Ranjen se je sklonil tudi heroj Gregorčič. Kdo naj ga reši, spravi iz obroča? Nasel je rešitev: izročil je orožje in si zadržal edino — bombo. Morda do takrat ni pomisli, da mu bo prav ta bomba rešiteljica življenga, muk, trpljenja, rešiteljica junaka — heroja.

Pot vodi spet navzdol po stezi, po novi cesti do Martinčka. Tuk nad cesto je spomenik. Spomenik

Ivan Bertoncelj med govorom na Mošenjski planini

enajsterim zmrtvičenim ranjencem. Sredi zdravljenja jih je založilo sovražno kopito in mesarski nož podivjanih človeških bitij. Nemočni in brez rožja so padali pod udarci.

Zadnji, četrti sprehod do Selške planine je vodil po cesti. Sonce se je že nagibalo navzdol. Kljub temu je še močno grelo. Smoljnate iglice mladih jelek so se prijemale za prste in prijetno zaudarjale v nos.

Tu obujajo spomine borci XXXI. divizije. Prišli so v zasedo na Soličavo prav pod nemške strojnice. Zavihrala je borba. Naši so imeli na izbiro samo smrt ali svobodo. Vsa dolina je trepetala.

»Juriš!« je zavpil komandant III. bataljona — Dren. Ali prav takrat je omahnil na tla. V nedeljo je to kraj spet obiskala njegova mama iz Kamnika pri Bohinju. Celo rož mu je prinesla zdoma.

IZPIT PRED SINKOM

Na Mošenjski planini in tudi drugje se je med smrečje porazgubljalo več obiskovalcev. Bile so morda matere, svojci padlih, preživeli borci... Šopke nageljev, vrtlic, rožmarina so puščali ob skalah in porokih, kjer vedo ali domnevajo, da je njihove drage doletela smrt.

Preživeli udeleženci so povsod tolmačili, pojasnjavali konkretne dogodke in podrobnosti.

Morda pa je največ vprašanj imel mali 4-letni Goran.

»Očka! Zakaj so Nemci bili tako grdi?!«

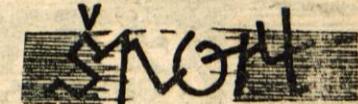
»Očka! Zakaj so pobili ranjene partizane? Zakaj so Nemci prišli v naše kraje? Zakaj so tudi domačini pomagali Nemcem? Zakaj partizani niso prej spolili grde Nemce od nas? Zakaj so Nemci zažgali kočo, vas Dražgoše, kjer so spale mamice in sinčki?«

Ko se je utrudil od hoje, je stegnil obe ročki in zaprosil v naročje. Vprašanja pa so se nadaljevala. Očka je moral pred sinkom opravljati pravcati izpit iz družbenih ved, državoznanstva, vojne akademije do kriminalistike. In vse to v poljudnem izrazoslovju, v okviru otročje domišljije. Šele na kaminu nizdol iz Jelovice je Goran zaspal. Ko pa je v Loki videl vojaka, je spet obnovil:

»So to danes partizani? Zato, da ne pridejo več Nemci, kajne očka?«

Govori in pripovedovanja spominov so v mladem srcu nehotje zanetila mržnja proti novi vojni, proti divjaštvu in vzbudilo vero v prostost in mirno življenje.

K. M.

TVD PARTIZAN GORENJA
VAS SE PRIPRAVLJA NA
35. OBLETNICO SVOJEGA
OBSTOJA

V Gorenji vasi se TVD Partizan že nekaj časa pripravlja na proslavo 35-letnice obstoja telovadnega društva.

Ob ustanovitvi takratnega TD je bilo v Gorenji vasi in okoliških vaseh precejšnje zanimanje za šport in telovadbo. Njihovo društvo je dokaj dobro delovalo vse 35 let, razen med vojno, ko so številni člani društva odšli v partizane ali pa drugače pomagali NOB. Društvo je po osvoboditvi kmalu pričelo s ponovnim delom. Od 1949 do 1953. leta pa društvo ni delovalo. S pomočjo Okrajne zveze društev Partizan za Gorenjsko pa je v 1953. letu društvo ponovno zaživilo. Še istega leta so pričeli z deli pri starem sošolskem domu, in ob njem gradili nov dom Partizana. Otvoritev doma je bila že naslednje leto 18. julija 1954 v velikem telovadnem nastopom in odkritjem spominske plošče vseh padlih članov Partizana v NOV.

Ze nekaj časa pa se društvo pripravlja na 35-letnico, ki jo bodo praznovali 22. t. m. Ob tej svečnosti bodo v Gorenji vasi ves dan razne prireditve. Ob 10. uri bo slavnostna seja upravnega odbora Partizana, popoldan pa bodo razvili društveni prapor. Po razviju bo na telovadnišču velik meddruštveni nastop, na katerem bo tudi nastopila najboljša okrajna vrsta članov in članic. Sodelovali bodo tudi najboljši telovadci iz ostalih društev Partizana z Gorenjsko. Zanimiv pa bo tudi nastop najstarejših članov — ustanoviteljev društva na celu z dr. Gregorčičem, ki aktivno deluje v društvu vse 35 let. Nastopili bodo z istimi vajami kakor so nastopili ob ustanovitvi pred 35 leti.

— an

KAMEN spotike

CUDNO DIRKALIŠČE

Ker sta oba kranjska mostova čez Kokro zaprta, je ves promet usmerjen preko mostu pod tovarno SAVA. Na klancu nad tem

mostom se okrog dveh popoldne, ko je promet najzivahnejši, nekatere kolesarji poskušajo v dirkalni vožnji, kar seveda ogroža pešce in le golemu naključju grezahvala, da še ni prišlo do kakih nesreč. Če lahko nekateri kolesarji vozijo pametno ali celo stopijo s kolesa na najhujši strmini — ali ne bi mogli tega storiti vsi?

MIMI
MALENŠEK
KONIC
VIGENCI * 71
ROMAN

Medtem, ko je Ana sama jokala doma, je šel Dominik proti Blažku. V sebi je čutil zlobno zadovoljstvo, ker je Miklavžu in Alešu pokazal, da ne misli odnehati in Ane pustiti. Naj se zavedata, da bo ostal pri hiši, če jima je prav ali ne! Sčasoma se bosta že privadila in uklonila. Ne poznata ga še, toda počasi ga bosta spoznala!

S tem občutkom posmehljivega zadovoljstva je odšel v krčmo.

Dominik je sedel v krčmi pri mizi in opazoval dirindaj. Zraven njega je bil Voltrešč, ki je modroval, koliko delavcev bi pravzaprav lahko delalo v Gašperinovih vigencih. Kolikor bolj je pil, bolj mu je rastel pogum in nazadnje je začel tolči po mizi in trditi, da si upa skovati tudi dva tisoč pesto sekancev na dan. Rastel je izza mize, pijano gledal kovače in kričal:

»Skujem jih, primojuš! Kdo si pa upa staviti z menoj?«

Stari Fulda, že tudi nekoliko pijan, je hladnokrvno odkičeval:

»Ti nikoli! Jaz pač, ti pa nikoli!«

Voltrešč mu je molil dlani in izzival:

»Stavi! Goldinar stavi, če si upaš! Udari, če si kaj moža!«

Jaz stavim proti tvojemu pet goldinarjev!«

Fulda je odrival njegovo roko in se posmehoval:

»Kaj bom stavl s teboj, saj nič nimaš! Skuješ jih pa ne, ti že nikoli! Jaz bi jih pa, če bi se mi le hotel!«

Nazadnje so ju moral potegniti narazen, da se nista stepla.

Dominik ju je poslušal in se smejal. Oči so mu zasijale od dobre volje. Vsak hip je stopil kdo k njemu, ga potrepljal po rami in vzkliknil:

»Ti si pravi, Dominik! Ga ni v Kropi, kakor si ti!«

Prikimal jih je in samo se mu je smejal. Videl je, da ga najbolj hvalijo tisti, ki so najhuje godrnjali zaradi nizke mezde. Kadar jih je izplačeval, so spričo njega po dvakrat in trikrat preštevali denar, kakor da bi se bil zmotil.

Ne, ni mogel drugače, kot da je zviška gledal na kovače, ki so ga trepljali po ramah, se bahali kakšni delavci so in v pijani nežnosti objemali žene in otroke. Zaničeval jih je, hkrati pa jih je tudi on hvalil in govoril, da imajo krepke, lepe otroke, ki bodo kmalu lahko delali v vigencih. Pijanci so jokali od ginjenosti in mu zatrjevali, kako bistri in pridni so njihovi otroci, zares, prava sreča, da jih človek ima! Šel je nekajkrat plesat s kovaškimi ženami in je videl, kako imenitno se jim je zdelo. Vedel je že zdaj, da ga bodo jutri obirali, da je bilo vino slaba brozga, po kateri glava boli in da je priredil likof samo zato, da bi se postavil pred tržani. Mimogrede je ujel, kako ženske stikajo glave in ugibajo, zakaj neki se Dominik ne oženi, ko je fant, ki mu ni para, uganil jje, da si skrivaj že šepetajo o njem in Gašperinovi Ani. Gotovo mislijo, da je Ana lahko vesela, če jo sploh mara, saj ni več mlada in tega ne more prikriti, čeprav se gosposko nosi... Dominiku ni bilo težko uganiti, da s temi ljudmi lahko počne, kar se mu zljubi. Vedno ga bodo v obraz hvalili in za hrbotom kleli, vedno pa se mu bodo tudi uklonili, ker se tresejo za svoj košček kruha.

Ko so se mladi že unesli, se je zdelo, da je starim šele prav zavrela kri. Začeli so plesati stare plesa, štajriš, potrkan polko in kovaško. Petrolejka pod stropom je nihala sem in tja, tobačni dim se je zgostil nad glavami, kovači pa so plesali kar naprej, da so odletavale trske v podu. Ženske so spravile otroke domov, same pa so se vrnile na veselico. Fantje so stiskali dekleta in gledali, da bi se neopazno izmuznili ven. Mladi Pubič je slonel za hišnim oglom, žena ga je hotela spraviti domov, toda ni je poslušal, vrnil se je v krčmo in ona za njim. Kakor zid bled je omahnil na klop in spet segel po pijači.

»Ne pij več, ko veš, da ti škoduje!« mu je prigovarjala ona, bledična, slabotna ženska, ki tudi s širokim krilom in ohlapno jopo ni mogla več prikriti nosečnosti. Toda mož jo je odrinil s komolcem in zatrdil:

S POTI PO POLJSKI

V mesecu avgustu t. l. se je mudila na Poljskem kot gost Tovarniškega komiteja Poljske združene delavske Partije »Huta ime Lenina« delegacija komunistov jugoslovanskih železarn.

Prisrčen sprejem in tovariški odnos naših gostiteljev nam bo ostal v lepem spominu in ga lahko smatramo kot odraz iskrenih čustev in simpatije poljskega naroda do jugoslovanskih narodov.

Najprej smo si ogledali ogromen železarski kombinat »Huta ime Lenina«. Zelezarna stoji 7 km od zgodovinskega mesta Krakow ter v neposredni bližini mesta Nova Huta. Zelezarna in mesto sta popolnoma nova.

Zelezarna zaposluje trenutno 16.000 delavcev, na dokončni izgradnji tovarne pa dela še 9000 delavcev. Graditi so jo pričeli maja 1951. leta, prvo surovo železo pa je prišlo 24. julija 1954. Zdaj se gradijo predelovalne obrate. Celoten kombinat je grajen na modernih industrijskih principih, proces proizvodnje je v glavnem mehaniziran in avtomatiziran; delovni pogoji so v primerjavi z našimi neprimerno boljši, kar je seveda razumljivo, saj je to nova železarna. Sedaj proizvajajo pol milijona ton jekla letno, in dograditvijo 3. in 4. visoke peči pa računajo na proizvodnjo preko 3 milijonov ton. V sestavu železarne je tudi koksarna s petimi baterijami, ki proizvaja 1000 ton koksa na uru.

Organizacija dela v proizvodnji je po naših vtiših dobra, k čemer pripomore delno to, da nimajo tako raznolične proizvodnje, kot je to primer pri nas, in da razpolagajo z razmeroma velikim številom strokovnega kadra: 2000 inženirjev in tehnikov na 14.000 delavcev. Zelo zanimiva pa je ugotovitev, da 90% njihovega strokovnega kadra ni imelo nobene predhodne prakse, da znaša povprečna starost zaposlenih delavcev 24 let ter da je 70% delavcev prišlo s podeželja brez železarske tradicije.

Tudi mesto »Nova Huta« je grajeno na modernih urbanističnih principih. Sedaj ima 70.000 prebivalcev, s popolno dograditvijo pa jih bo imelo 100.000.

Varšava — prestolnica Poljske — je milijonsko mesto. Sledovi vojne so še prejšnji, saj je bilo ob koncu druge svetovne vojne skoraj popolnoma porušeno. Sredi mesta stoji veličasten »Dom kulture« (delo ruskih strokovnjakov in darilo SZ Poljski). To je ogromna stavba kvadratne oblike z nebotičnikom v sredini, ki se dviga 130 m nad zemljo. Mesto je prijetno zaradi velikih in lepo urejenih parkov, širokih ulic z drevoredi in še nešteto drugih zanimivosti.

Mesto Krakow z 250.000 prebivalcev, ki smo si ga tudi bežno ogledali, je polno zgodovinskih zanimivosti. Veliko zgodovinsko in materialno vrednost predstavlja dobro ohranjen in restavriran kraljevski grad. Stari del mesta pa je precej mračnega izgleda z razmeroma ozkimi ulicami in starimi hišami.

Poljska pokrajina je za nas Jugoslovane, ki smo navajeni, da nas od vseh strani obdajajo gore, nezanimiva in enolična: nepregledna ravnina posejana s kmečkimi hišicami in poslopji kmetijskih zadrug. Izjemo tvori le južni del ob češko-poljski meji z znamenjem Zakopani in pogorjem Tatra

V gospodarskih podjetjih je opaziti še precej birokratizma in centralistično upravljanje, kar pomeni, da so ostanek predprerodne dobe (kakor jo imenujejo) še dokaj vidni. Zelo živo se zanimalo za naš družbeni in gospodarski razvoj, posebno za prehod iz administrativnega na družbeno in delavsko upravljanje. Posebno so jih zanimala naslednja vprašanja:

vloga delavskih svetov in upravnih odborov v podjetjih;

vloga direktorjev in uprav podjetja v odnosu na proizvodnjo in samoupravne organe;

vloga sindikalne organizacije v podjetju, njen odnos do uprave podjetja,

organov samoupravljanja in njen razredni značaj;

vloga ZK v podjetjih, organih upravljanja, uprave podjetja in splošnem družbenem razvoju, njen način uveljavljanja linije in sklepov;

odnos združenj in zbornic do podjetij in družbe;

odnos gospodarskih organizacij do organov oblasti v lokalnem in zveznem merilu ter obratno;

principi dela delavskih svetov in upravnih odborov, njihove pravice in dolžnosti ter še nešteto drugih vprašanj.

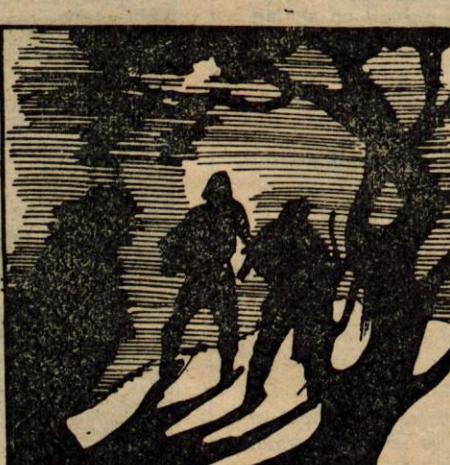
Njihova sedanja stopnja razvoja delavskega in družbenega upravljanja je slična naši pred sedmimi leti. Skoraj po vseh podjetjih imajo po vzoru Jugoslavije, seveda prilagojeno njihovim specifičnim pogojem, formirane delavskie svete v upravne odbore posvetovalnega značaja. V te organe prehajajo obvezno zastopniki Partije, delavcev in uprave, iz česar se vidi, da še ni popolnoma jasen pojem skupnih interesov in da v tem oziru vlada nekaj stare miselnosti. Zaenkrat se delavski sveti bolj muakvarjajo s proizvodnjo, ekonomiko podjetja in podobno, več pa z delavskimi plačami, življenjskimi in delovnimi pogoji in slično. Je pa bilo čutivo in skupnih in individualnih razgovorov, ki smo jih imeli s poljskimi tovariši, da posamezni kolektivi z razvojem delavskega upravljanja posegajo tudi v ostala področja in preraščajo njihov zakon o samoupravljanju. Primer, ki nam ga je povedal predsednik delavskega sveta tovarne avtomobilov v Waršavi: uspel so ob sodelovanju kolektiva v razmeroma kratkem času odpraviti finančno izgubo v proizvodnji avtomobilov. Do predkratkega so prodajali te pod lastno ceno in so zato imeli precejšnjo izgubo; sedaj sicer ne ustvarjajo dobička, vendar krijejo lastno ceno, kar predstavlja velik uspeh.

Vloga njihove Partije v podjetjih in družbenem življenju je slična naši v prvih povojnih letih. Stevilno stanje članstva in odnos na zaposlene je precejšnje, tako imajo v železarni »Huta ime Lenina« na 16.000 delavcev preko 3000 članov Partije, od tega 300 žen, s 35-članskim plenumom in 9 članskim sekretariatom, z 10 plačanimi funkcionarji. Od članov plenuma je 14 tovarne, 14 žensko, 12 srednjo šolo in 9 osnovno šolo. V sekretariatu pa je 5 inženirjev, 3 tehniki in 1 ekonomist. Socialni sestav pa je sleden: 2077 delavcev, 142 inženirjev, 544 tehnikov in 400 ostalih.

Poleg Poljske združene delavskie partije imajo še socialdemokratsko in kmetsko stranko, ki pa sta številno majhni in je njihov vpliv na družbeno življenje in razvoj malo pomemben. Prav tako imajo dve mladinski organizaciji, t. j. organizacijo kmečke mladine in organizacijo socialistične mladine.

Prepričali smo se, da je poljski narod dosegel v izgradnji svoje dožele znanstvene uspehe, prepričani pa smo, da bo tudi sedanje težave na novi poti uspešno prehodil v dobrobit lastnega delovnega ljudstva.

SM

34.

35.

36.

Eden izmed njiju je nosil nekaj pod roko. Prav gotovo je bila to skrinjica, je pomislil Huck. Že je hotel poklicati Toma, toda to se mu je zdelo neumno, kajti medtem bi lahko izginila. — Huck je zdrsnil za njima in se kakor mačka plazil v tolikšni razdalji od njiju, da ga nista mogla opaziti. Tolovaja sta ga vodila naravnost na Cardiffske grše. Najbrže boš zakopal zaklad v starem kamnolomu, je menil Huck. Toda tudi tu se nista ustavila. Šla sta prav na vrh.

Huck je čutil, da nastopa tišina, ki je še mnogo bolj grozna kot morilski razgovor. Zadrževal je dih in se prestopal nazaj. Stopil je na pot med grmičevjem, se previdno obrnil in naglo odhitel. Tako je tekel, da ga še senca ni mogla dohajati, vse tja do Valižanove hiše. Potkal je na vrata in na oknih so se pokazale glave starega moža in njegovih dveh sinov. Čeprav Huck ni bil kdove kako priljubljen, so mu vendarle odprli vrata.

Huck je pripovedoval in pripovedoval. Povedal je, da je vdova v nevarnosti in rotil, naj tega nikomur ne poveda, saj bi ga v nasprotnem primeru prav gotovo doletela smrt, če bi Joe in Španec izvedela. — Besede so zaledle. Nečaj minut za tem ko je vse povedal, so starci Valižan in oba sinova že hiteli, dobro oborenji po stezi med grmovjem, po hribu navkreber. Puške so imeli pripravljene za streli. Huck jih ni spremjal. Skril se je za skalo ne daleč stran in poslušal...